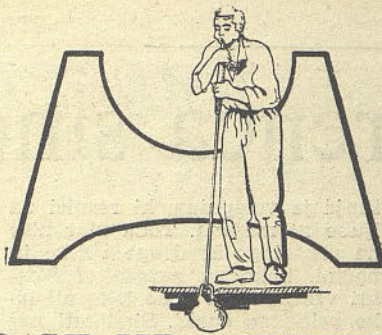

Steklar

Uredniški odbor: Matija Koritnik, Sihur Erna, Tržan Vera, Rudi Kirhmajer, Viktor Racki, Adi Zaletel, Jože Gerhard, Premec Jože, Bezgovšek Anton. Odbor za informacije: Savič Momir, predsednik, Vidovič Franc, Marcen Alojz, Korbar Heda, Dremel Karl, Gornik Slavko, Racki Viktor, Koritnik Matija, Kirhmajer Rudi. Odgovorni urednik: Gerhard Jože. Uredništvo in uprava: Steklarna Hrastnik. Izhaja vsakega 5. v mesecu. Naslov: »Steklar« glasilu kolektiva Steklarne Hrastnik, tel. 814-622 — interno 63. Tisk in klišej AERO kemična in grafična industrija. Casopis oproščen davka (št. 421-1/72).

GLASILO KOLEKTIVA STEKLARNE HRASTNIK

Leto XIII.

Hrastnik, 15. 2. 1977

Št. 2

Konferenca sindikata Steklarne

NALOGE SINDIKATA — SO NAŠI SKUPNI NAPORI ZA ENAKOPRAVNE ODNOSE

Vrsto problemov, težav, anomalij in še kaj je navrgla letna konferenca sindikata OZD steklarne, ki se je ob prisotnosti delegatov vseh TOZD in DSSS, gostov iz Paračina in Rogaške Slatine ter navzočnosti vodij TOZD, sektorjev in služb vršila v nedeljo 30. januarja dopoldne v prostorih godbenega doma.

Tov. Janez Ciglar — predsednik OO sindikata OZD Steklarne

Značilnost konference je, da se je odvijala v času, ko vsi skupaj vlagamo velike napore za realizacijo sanacijskega programa. Povsem razumljivo je, da je bilo prav tam naporom, kot tudi vrsti spremljajočih faktorjev, ki so nemalokrat plod neenakopravnih odnosov in vrednotenij, na konferenci posvečenega največ časa in diskusij.

Ocenjujoč delo sindikata v preteklem obdobju (letu), je predsednik IO konference tovariš Janez Ciglar dejal, da je bilo leto, kljub vsem težavam in izredno aktivnemu letu, na zavidljivi ravni. V letu 1976 je bilo pred sindikate postavljenih obilico družbenih nalog ter ostalih problemov, ki pa so bile vse skoraj v celoti uspešno izpeljane in tudi realizirane. Seveda je napačno trditi, je dejal tovariš Ciglar, da smo s svojim delom lahko sto odstotno zadovoljni. Še nas čaka obilica dela, katerega bomo morali dosledno izvajati. Nikakor ne gre prevzeti naporov pri realizaciji sanacijskega kot tudi razvojnega programa podjetja. Medtem ko se bomo morali za realizacijo prvega zavzeti vsi, tako delavci kot strokovne službe in vodilno osebje, pa bo moral predvsem sindikat posvetiti več pozornosti razvojnemu programu. Opaziti je, da sindikati na tem področ-

ju svojega dela niso opravili tako, kot je želeli.

V poročilu kot v kasnejši diskusiji delegatov je bilo precej pozornosti posvečeno problemu nočnega dela žena. Kljub določenim premikom na bolje pa ostaja ravno nočno delo žena eden glavnih še nerešenih problemov tako sindikata kot ustreznih služb. Vendar je treba resnici na ljubo povedati, da je to vprašanje mnogo bolj pereče kot pa kaže prvi pogled. Nekaj manj kot 400 žena, zaposlenih v več izmenah, je vsekakor število, katerega se da, zlasti še poznavajoč proizvodni proces v naši OZD, le težko rešiti, ne da bi pri tem občutno trpela proizvodnja. Še več, v trenutni situaciji lahko zagotovo trdimo, da je to nerešljiv problem. Prvič zaradi socialne varnosti naših žena, drugič pa tudi iz spoznanja, da v zaledju občine ni ustrezne delovne sile, ki bi za takšen OD opravljala to delo. Zato ni prav nič čudno, da so gotove delegatinje zastopale stališče, da kljub izrednim naporom in letom, svojega dela ne nameravajo opustiti, zlasti zavedajoč se težavnega položaja kolektiva. Vprašanje pa je, kaj v trenutku, če naša država podpiše mednarodno konvencijo o delu. V tem primeru bo ta problem lahko postal tudi usoden.

V svojem nadaljnjem poročilu se je predsednik dotaknil tudi vprašanja varstva pri delu. Z zadovoljstvom lahko ugotavljamo, da se odnosi kot skrb na tem področju uspešno razvijata, kar je zlasti razvidno iz števila nezgod pri delu. Le-to je namreč iz leta v leto vse manjše. Seveda pa pri tem ne gre prezreti tudi dejstva, da kljub vsemu še vedno obstajajo posamezniki, ki na neopravičen način žele priti do stoodstotnega nadomestila, čeprav za to niso upravičeni. Prav tako je predsednik ugotovil, da tehnična zaščita ni takšna povsod kot je želeli, vendar pa je nemalokrat povezana z precejšnjimi finančnimi izdatki.

Če smo uvodoma slišali za dokaj vzpodbudne rezultate glede dela sindikata, pa obstajajo še vedno področja, na katerih sindikati iz objektivnih razlogov niso dosegli željenih rezultatov. Med takšna področja sodi vsekakor vprašanje družbenega standarda in ne nazadnje tudi vprašanje športne rekreacije.

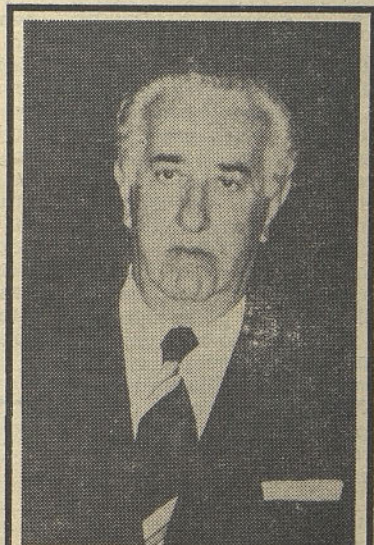
Številni diskutanti, med njimi Savič Momir, Godicelj Dora, Drama Hilda, Kavšek Karel, Us ing. Aleksej, direktor dipl. ing. Mrcina Maks, ing. Žagar Anton, Franci Kovač, Jože Premec, Janez Ciglar, kot tudi gostje iz Paračina in Ro-

gaške Slatine so nakazali številne težave, pa tudi probleme, s katerimi se tako sindikati kot celotna steklarska industrija v zadnjem času srečujejo.

Soglasno je bilo ugotovljeno, da se steklarska industrija nahaja v

neenakopravnem položaju v odnosu na ostale gospodarske, zlasti industrijske veje. Opaziti je, da se porajajo monopolistične težnje takoimenovanih prednostnih gospodarskih panog. Takšen odnos (Nadaljevanje na 2. strani)

Ob tragični smrti Džemala Bijedića

DŽEMAL BIJEDIĆ

Umrli v letalski nesreči 18. 1. 1977

V torek, 18. januarja je usodna nesreča vzela našim narodom predsednika Zveznega izvršnega sveta Džemala Bijedića, njegovo soprogo ter spremstvo predsednika, ki ga je spremljalo na poti, kjer bi moral pokojni predsednik sodelovati na seji CK ZK Bosne in Hercegovine.

Tovariš Bijedić je bil pravi sin naše revolucije, dosledni borec za pravice delovnih ljudi, za sožitje med našimi narodi in narodnostmi. Že v ognju revolucije je koval bratstvo in enotnost Srbov, Hrvatov in Muslimanov.

Kakor je zgoreval v predvojnem revolucionarnem delu, tako je stal v prvih vrstah aktivnih borcev, predvsem pa organizatorjev socialistične revolucije, v prvih vrstah borcev za socialistično preobrazbo naše domovine.

Vsa povojna leta je kot dosledni borec stopal po poti Zveze komunistov Jugoslavije, deloval na ohranitvi pridobitev naše revolucije, deloval na utrjevanju bratstva in enotnosti med našimi narodi, opravljal odgovorne funkcije v svoji rodni Bosni in Hercegovini, pri tem pa je bil za zgled s svojo požrtvovalnostjo, odločnostjo in doslednostjo. Zaradi teh in še drugih človeških vrlin, ki so bile značilne zanj, je bil izvoljen v naš najodgovornejši politični organ, v predsedstvo CK ZKJ, istočasno pa mu je bila zaupana tudi najodgovornejša dolžnost predsednika zveznega izvršnega sveta, katero je uspešno izvrševal celo vrsto let.

Na kraju lahko ugotovimo: Vse življenje Džemala Bijedića priča o ogorčenosti in vztrajnosti, ki ju je pokazal v boju za ideale Zveze komunistov Jugoslavije in delavskega razreda. Celotna smrt ga je dočakala in doletela pri izpolnjevanju neposredne naloge.

Tovariš Džemal Bijedić je bil preprosto naš. Bil je iskren tovariš, komunist in velik revolucionar.

SLAVA MU!

Konferenca sindikata Steklarne

(Nadaljevanje s 1. strani)

pa ne samo, da škodi porabniku vseh repro in materialnih dobrin, to je potrošnikom, ampak povzroča precej razburjenj tudi med delavci posameznih vej industrije. Ne nazadnje pa je vprašanje konkurenčnosti prizadetih, zlasti še na tujih tržiščih, močno, močno vprašljiva zadeva.

Povsem normalno je, da je iskane rešitev iz takšne situacije, predvsem v medsebojnem tesnem sodelovanju tako na proizvodnem kot tudi na ostalih področjih, kjer so interesi skupni. Prav je, da se v ta namen ustanovi skupen organ, ki naj kontinuirano začne s široko akcijo za odpravo vseh nepravilnosti in se zavzame za široke enakopravne odnose. Upravičeno pričakujemo, da bodo z Zakonom o združenem delu odpravljene marsikateri, doslej v praksi uveljavljene nepravilnosti. Predvsem dohodkovni odnosi pa bi morali pri vsem tem odigrati glavno vlogo in pravilno ovrednotiti vloženo delo vseh.

Skratka, diskusija na redni letni konferenci je bila, to lahko že trdimo, vsebinsko bogata in usmerjena na gotovo vsa področja našega dela. Sprejeti sklepi in njih realizacija pa bodo dali tudi konkreten odgovor na uspešnost dela sindikata v naši delovni organizaciji. Zato naj navedemo še nekatera področja, za katera konferenca, objektivno ali pa tudi ne, ni imela časa ali pa iz kakršnih drugih vzrokov niso bila omenjena, vendar bi po svojih vprašanih prav gotovo sodila na takšen skup. Mislim, da sta to v prvi vrsti vprašanje kulturne in športno rekreativne dejavnosti pri nas. Tako ena kot druga dejavnost sodita v človekovo vsakdanje življenje in ne da sta sestavni del družbenega standarda, ampak sodita v človekov družbeni in fizični razvoj. V neki obliki mu zagotavljata tudi socialno varnost. Znano in dokazano je, da je človek brez teh aktivnosti duševno in psihofizično ne le prikrajšan, ampak tudi osiromašen. To, da sta ti dve dejavnosti še kako potrebni za človekov vsakdan, nam je vsem še kako znano. Človekov organizem še v času modernizacije in avtomatizacije proizvodnje in delovnih mest je še kako potreben poživitev in spremembe iz vsakodnevne monotonosti. Da naš vsenarodni obrambni sistem zahteva fizično in psihično povsem sposobnega in zdravega človeka, tudi vemo. Toda se vsega mar zavedamo? Kulturna dejavnost upada. Problem kadrov je prisoten iz dneva v dan. Eden izmed naših godbenikov mi je na pol v šali na pol zares dejal, češ, saj bomo vsak čas godba upokoјencev. Nič boljša ni situacija v pevskem društvu. Ostalih kulturnih dejavnosti tudi ni. Vsaj v domači obliki ne. Enaka situacija je tudi na športno rekreativnem področju. Tu je slabše še v tolikšni meri, ker gre v večini primerov za mlade ljudi, ki bodo ob takšnem stanju dosti prej občutili vse posledice. Najnovejši primer je bazen. Hrastničani smo nanj čakali več kot 15 let. Danes dva meseca po otvoritvi pa sameva. Da ne bo sameval tudi v bodoče, je kaj težko upati. Zgrajen pa je bil s samoprисpevkom. Vpra-

šanje je vstopnina, ki resnici na ljubo ni majhna. Toda mar niso na razpolago še druge oblike in načini, kako ga napolniti? Stroški vzdrževanja bodo tako ali tako približno enaki. Sindikati naj bodo tisti, ki bodo rešili to vprašanje. Odbor za šport in rekreacijo pri sindikatu je za leto 1976 razpolagal za 2.700.000 starimi dinarji. To zneso na zaposlenega okrog 1500 starih dinarjev. Vstopnina za enkratno kopanje pa znaša 2.000 starih dinarjev. Toda v rekreativno dejavnost ne sodi samo kopanje. Objekti, športni, v spodnjem delu Hrastnika vidno propadajo. Zanj ni nikogar, ki bi

skrbel, če pa že je, je v svoji želji in spoznanju osamljen. V vse te objekte pa so bila poleg vseh že znanih in navedenih stvari vložena pred leti občutna družbena, predvsem naša sredstva.

Ob zaključku tega kratkega zapisa s konference sindikata, kjer je bilo, kljub vsemu nakazanemu in prediskutiranemu v preteklem obdobju tudi storjenega precej, še nekaj besed o profesionalnem sindikalnem delavcu.

Pred sindikate se postavlja iz leta v leto več nalog. Prav je tako! Kajti geslo »Nič pomembnega brez vednosti sindikata« mora zaživeti tudi v praksi. Povsem

zgrešeno pa je prepričanje nekaterih posameznikov, da so to delo lahko opravi volontersko. Nismo za uvedbo profesionalnega tajnika, blagajnika, predsednika in še kaj. Vendar vsaj izkušnje tako kažejo, in to že dalj časa, da je neka oseba, ki se bo izključno ukvarjala le s sindikalnimi vprašanji, pa le potrebna. Prav gotovo, da bi z uvedbo tega delovnega mesta sindikalno delo v precejšnji meri pospešili in to ne le kvalitativno, ampak tudi pravilno usmerili. Konferenca je takšen sklep sprejela. Vendar žal ne prvič.

Jože Premec

ZABELEŽILI SMO NA KONFERENCI SINDIKATA

ATANASKOVIČ MIHAILO — predsednik sindikata steklarne iz Paračina.

Prvi skup steklarjev konec decembra v Valjevu je zame, to lahko rečem, zgodovinski trenutek. Čeprav tudi naše dosedanje sodelovanje ni bilo zanemarljivo, spomnimo se športnih iger steklarjev, pa skupno sodelovanje na izdelavi elaborata za beneficirano delovno dobo in podobno, pa je pravzaprav šele Kongres v Valjevu nakazal področja, kjer sodelujemo premalo in kjer so naši življenjski interesi nerazdvojeni. Vse nas težijo več ali manj skupne in iste težave, enaki problemi. Zato je naša naloga, da jih tudi skupno

rešujemo. Naši naporji naj bodo skupni, naš nastop enoten. Zaščito svojih pravic in interesov moramo zahtevati in zagovarjati enako. Naš glas se mora slišati v širšem jugoslovanskem gospodarskem in družbenopolitičnem prostoru.

Tovariš JOŽE HALOŽAN

Moje mnenje je prav gotovo do podrobnosti enako kot tovariša Mihaila iz Paračina. Zdi pa se mi, da je res, da smo potrebo po skupnem sodelovanju in enotnem nastopanju spoznali morda nekoliko prepozno. Res pa je, da je morda tudi sedaj še ne bi spoznali, če ne bi prišlo do sestanka v Valjevu, kjer smo pravzaprav po zaslugi va-

ših predstavnikov v picle pol ure spoznali vse težave in resnost, v kateri se nahaja celotna jugoslovanska steklarska industrija. Mislim, da je naša glavna skupna naloga, da se z vsemi močmi zoperstavimo monopolitičnim odnosom, kateri so žal še vedno prisotni v našem gospodarstvu in ki škodijo predvsem vsem nam potrošnikom. Zavzemati se moramo za enakopravne odnose, ker le v tem je tudi možna odprava vseh težav, katere nas trenutno pestijo in kateri so nas konec koncev pripeljali v takšen položaj.

Tako je dejal tovariš Jože Haložan, predsednik konference sindikata steklarne »Boris Kidrič« iz Rogaške Slatine.

GRAD — SPOMENIŠKA VREDNOTA!

Vsak mimoidoči domačin ali tujec si z zanimanjem ogleda redko zanimivost Hrastnika, grad na desni strani glavne ceste nad steklarno. To je redko delo starih

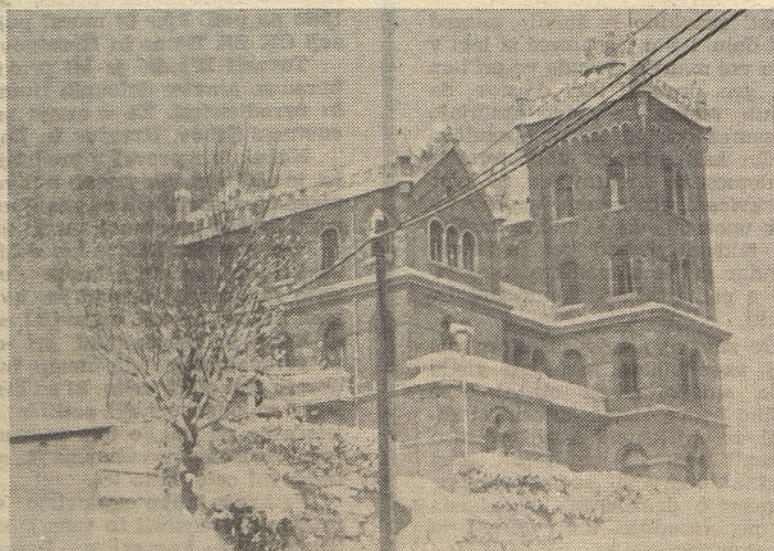
zemljišče baronici De Sepejevi. Ta si je dala na tem zemljišču zgraditi sedanji grad, ki je bil zgotovljen leta 1894. Torej mu poteka 80 let obstoja. Grad je po smrti

menom, in to za stanovanja raznih ljudi Hrastnika, pa nekaj časa je tudi služil za stanovanje vojnih ujetnikov. Sedaj že dolga leta služi za upravno poslopje steklarne Hrastnik. Grad je bil obnovljen po letu 1950. Ker je grad že star, terja večja popravila, za kar bi bilo potrebno angažirati tudi sklad za spomeniško varstvo SR Slovenije, da si ga predstavniki ogledajo in priskočijo na pomoč. Dogaja se namreč, da v nekaterih prostorih odpada omet, v deževnem vremenu pa voda zateka na več mestih. Zadnje dni pa se je zgodilo nekaj, kar nas opozarja na resnost stanja gradu. V eni od pisarn računovodstva se je namreč povsili strop. Takoj so bili storjeni varnostni ukrepi ter smo pisarno začasno namestili v sejno dvorano organov upravljanja. Sestanki se zato vršijo v godbenem lokalu. Prizadeto sobo so takoj začeli popravljati delavci gradbene-ga podjetja Hrastnik.

S temi vrsticami smo hoteli seznaniti člane kolektiva tudi o dogajanjih v našem gradu (vili), hkrati pa seznaniti širšo javnost, da priskoči na pomoč in reši ta okras Hrastnika tudi za naše potome.

Ne dovolimo, da propade naš grad, ter ga rešimo s pomočjo širše družbene skupnosti.

Grčar Karl

Grad v Hrastniku služi za upravno poslopje steklarne

mojstrov — gradbenikov. V glavnem so to bili tujci. Pričetek gradnje gradu (vile) sega nazaj v leto 1892. To leto je steklarna prodala

lastnika Burgerja tik pred drugo svetovno vojno kupil bivši lastnik steklarne Abel. Grad je po drugi svetovni vojni služil raznim na-

PROBLEME REŠEVATI DOLGOROČNO, SANACIJA PODJETJA NAJ BO TAKO USMERJENA

To je bilo izhodišče razprave in obravnave problemov, s katerimi se kolektiv steklarne Hrastnik danes srečuje. Na razgovoru članov sveta Zveze komunistov steklarne, sekretarjev osnovnih organizacij ZK, predstavnikov družbenopolitičnih organizacij, organov upravljanja sta sodelovala tudi tovariš Golob Ludvik, član predsedstva CK ZKS, in predsednik občinskega komiteja Zveze komunistov, tovariš Logar Samo.

Uvodoma je sekretar sveta ZK steklarne nakazal probleme in naloge, s katerimi se je Svet ZK steklarne v letu 1976 moral soočiti, da si je lahko zastavil program nadaljnjega dela.

Leto 1976 je za celotno organizacijo Zveze komunistov in za celotni kolektiv prinesel toliko problemov in nalog, da jih je bilo res težko hitro reševati. Že v začetku se je postavila izhodiščna naloga za organizacijo ZK, namreč da je najpomembnejše delo idejno in politično se utrditi tako, da bo akcijsko sposobna realizirati postavljene naloge. Svet ZK je najprej pregledal dosedanje delo in skušal najti najboljše rešitve za nadaljnje delo.

V razpravi so sodelovali še: Cigeljak Božo, Mrcina Maks, dipl. ing. Ciglar Janez, Savič Momir, Grašič Dušan, Čičič Risto, Koritnik Matija, Savkovič Ilija.

Pri ocenjevanju dela je bilo ugotovljeno, da vsi sklepi niso bili izvršeni. Glede na to, da je bilo gospodarsko in politično stanje v tovarni izpod kritike, je bilo potrebno napraviti določen korak in probleme temeljito preanalizirati, zavzeti odločna in konkretna stališča, predvsem pa določiti konkretne zadolžitve.

Svet ZK se je odločil za sklic problemske konference vseh članov ZK, ki je ugotovila, da zastavljene naloge niso realizirane, predvsem se niso razvijali samoupravni odnosi v TOZD, zato niso bili sprejeti vsi samoupravni akti, kar je povzročilo, da se niso uveljavljali dohodkovni odnosi med TOZD in da so bile nekatere samoupravne odločitve prepslošne.

Nerešen je ostal problem nagrajevanja (nizki osebni dohodki), zaradi česar so iz podjetja odhajali predvsem strokovni kadri iz proizvodnje in vodstveni kader.

Izčrpana je bila analiza samoupravne organiziranosti. Poslovodnemu organu pa je bilo naloženo, da izdela interni stabilizacijski program, iz katerega bo razviden nadaljnji gospodarski razvoj podjetja, tako kratkoročno kot dolgoročno.

Program je bil izdelan in obravnavan med člani ZK in celotnim kolektivom. Nakazoval je naloge in rešitve glede srednjeročnega programa razvoja, kadrovske preusmeritve, analize tržišča in cene, asortiman ter integracijskih procesov. Nakazoval je potrebo po uvedbi stimulatивnejšega načina nagrajevanja. Kljub potrditvi programa je bilo na konferenci premalo razprave glede re-

ševanja tako važnih nalog. Program je bil podprt tudi v vseh ostalih družbenopolitičnih organizacijah in organih upravljanja po TOZD. Glede na gospodarsko situacijo v podjetju ni bilo dovolj razprav in konkretnih predlogov za hitrejše reševanje problemov.

Glede na to je Svet ZK odločil, da se izdela konkretni sanacijski program glede na probleme, ki jih je nakazala junijska konferenca članov ZK.

Tov. Ivan Vretič, strojnik na mašinski preši TOZD II

Konkretno naj se nakažejo naslednje rešitve: Ureditev dohodkovnih odnosov, izbira asortimana in analiza tržišča, stimulativen način nagrajevanja, reorganizacija nekaterih delovnih mest v TOZD in varčevalni ukrepi.

Program je bil potrjen in že tudi na zadnji seji sveta ZK steklarne analiziran glede na izvršitev nalog.

KRITIČNO O REALIZACIJI PROGRAMA

En del programa je bil izvršen. Predvsem stimulativen nagrajevanje in sprejem pravilnika o nagrajevanju. Kritično ocenjeno je bilo zaradi tega, ker stimulativen zajema zaenkrat le akordne delavce, ki so vezani na normo. Potrebno bo posvetiti nagrajevanju več pozornosti za ostala delovna mesta, ker s tem se računa na sprostitve delovne sile (ki jo je po oceni za 100 zaposlenih preveč). Svet ZK je opozoril, da se morajo problemi hitreje in bolj konkretno reševati. Zaposlene, ki so sprejeli zadolžitve in naloge, a jih ne realizirajo, pa poklicati na odgovornost.

Svet ZK je tudi ocenil, da organizacija ZK ni povsem odigrala svoje vloge, ker je premalo odločno in prepočasi reagirala na probleme.

Nujno bo predvsem v delu celotne organizacije nekaj menjati, tako da se prične z bolj organizirano dejavnostjo pri idejnem in političnem upposabljanju članstva.

V razpravi so bili nakazani problemi, ki povzročajo celotno

zaostreno situacijo v kolektivu. Predvsem bi morali v kolektivu navznotraj hitreje reševati nekatere probleme, predvsem glede nedodelanega sistema dohodkovnih odnosov, zaradi česar nastajajo težave, ker niso dodelani medsebojni odnosi med TOZD (fazne kalkulacije, usluge, stroški). Sedanji sistem še ni dovolj stimulativen. Poraja se problem neobdelanega tržišča in problematika kadrov v tem pogledu. Kolektiv nima ekonomistov, nima pravnika, zaradi tega nastajajo tudi vmesne vrzeli pri reševanju posameznih problemov. Celotna razprava je vedno izhajala iz gledišča, kako sanirati sedanje stanje, pri tem oceniti ekonomsko upravičenost dosedanjih naložb, rešiti vprašanje asortimana glede na cene in tržišče, izkoriščenosti dosedanjih zmogljivosti, problem zaposlenih glede na dohodek podjetja, vprašanje izvoza in specializacija za posamezno izdelke glede na plama, vprašanja odnosov do kadrov, ki so v tovarni.

DOLGOROČNO REŠEVANJE PROBLEMOV JE EDINA REŠITEV

Glede na razprave o realizaciji kratkoročnega sanacijskega programa in glede na to, da nam zaenkrat niso bila odobrena sredstva za obratna sredstva, ki bi v sedanjem trenutnem položaju rešila problem izgube v tovarni, je potrebno takoj pristopiti k pripravi izdelave dolgoročnega sanacijskega programa podjetja. V tem pogledu je skupščina podjetja že konkretno zadolžila odgovorne strokovne delavce, da do konca meseca marca izdelajo konkreten program dolgoročne rešitve razvoja podjetja.

Z vsemi partnerji ali izvozniki in trgovci je pričeti reševati problem na osnovi dohodkovnih odnosov, tako, da nosijo riziko dobička ali izgube skupno s kolektivom.

Poiskati rešitve pri povezovanju z drugimi sorodnimi panogami proizvodnje. Nadaljevati in konkretno rešiti povezavo med TIKO (izdelovalcem kartonov) in SIJAJEM.

Pri dolgoročnem reševanju problemov predvsem izhajati iz načrtnega reševanja kadrovske politike, ki pa mora bazirati tudi na reševanju problemov vzgoje kadrov za osnovno proizvodnjo, t. j. vzgoje kadrov ob delu in na delovnem mestu.

SINDIKAT SOODGOVOREN ZA REŠEVANJE PROBLEMOV

Novi zakon o združenem delu nalaga vso odgovornost tudi sindikalni organizaciji. Potrebno je pregledati dosedanje organiziranost. Pri 1700 članov kolektiva je vključeno mnogo premalo članov sindikata v aktivno delo. Soodgovornost za nadaljnje reševanje problemov v tovarni teži predvsem na sindikalnem aktivnem delu. Potrebno bo preanalizirati, zakaj takšna neangažiranost — nezainteresiranost članov sindikata. Preveriti pa je tudi potrebo po nastavitvi člana delovne skupnosti, ki se bo poklicno ukvarjal z usklajevanjem celotnega politič-

nega dela, predvsem odnosov med posameznimi TOZD, in s seznanjanjem članov kolektiva, kako resna situacija je sedaj za tovarno in za vse zaposlene.

ZAŽIVETI MORA DELEGATSKI SISTEM

Prenašanje problemov, ki so obravnavani v skupščini OZD ali DS TOZD, preko delegatov v kolektiv je zelo slabo, zato člani delovne skupnosti večkrat niso najhitreje informirani o problemih, ki so bili obravnavani na teh forumih.

Pri obravnavi sanacijskega programa v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah je bilo dano nekaj predlogov, ki pa niso bili upoštevani. Tudi tak odnos moralno ubija aktivnost posameznih delegatov pri delu in razpravah. Potrebno je najti način, kako zainteresirati vse izvoljene delegate, da bodo čutili soodgovornost za stanje podjetja in da se bodo konkretno vključevali v razprave pri reševanju problemov.

SAMOUPRAVNO DOGOVARJANJE — SOLIDARNOST

Razprava je nakazala problematiko solidarnosti, ki se uvaja v okviru delovne skupnosti in izven nje; glede na to morajo samoupravni akti vsebovati vse pravice in dolžnosti, na podlagi katerih so določeni samoupravni dogovori o solidarnosti. Predvsem problematičen je naš kolektiv, ki ima 6 TOZD v eni stavbi. Zato je potrebno, da samoupravni akti določijo način reševanja solidarnosti med TOZD in izven njih. Potem ne bodo nastajali problemi, okrog katerih so večkrat nepotrebne razprave. Poudarek je bil predvsem na razreševanju socialnih razlik in formiranju rezervnega sklada za reševanje takšnih problemov.

Reševanje medsebojnega financiranja, predvsem pokrivanja izgub, je tudi v solidarnosti in to mora biti napisano v samoupravnem aktu.

V kolikor je kolektiv in so TOZD podpisali sporazume za solidarnostno pokrivanje izgub (promet, energetika), potem je zakonska dolžnost, te sporazume tudi izvajati.

PROBLEM STEKLARN — DRUŽBENI PROBLEM

Postavlja se vprašanje izgub v steklarnah. Vse steklarne v Jugoslaviji, izjemoma ene ali dve, poslujejo z izgubo. Kljub prizadevanju kolektiva ne bo mogoče vse izgube pokriti. Ta problem se poraja v vseh steklarnah. Glede na to menijo člani Sveta ZK, da se bo moralo sistematsko nekaj ukreniti, da se reši ta problem (kot prepočasno odobravanje novih cen, izvoz in cene); vse to je vezano na dohodek podjetja in vpliva na rezultate. V tem pogledu bodo morale gospodarske zbornice odigrati večjo vlogo pri reševanju teh problemov. Potrebno je urediti tržne odnose za vso industrijo enako, ne samo enostransko reševati problem.

(Nadaljevanje na 5. strani)

Življenje, delo, uspehi in

PRIZADEVANJE ZA DOSEGANJE BOLJŠIH USPEHOV V TOZD III

V letošnjem letu smo tudi v TOZD III. delo zastavili dokaj uspešno, saj tedenske operativne plane izvršujemo redno v slikarnici, prav tako tudi v satinirnici. Plan proizvodnje za mesec januar bomo celo presegli, vendar moramo poudariti, da je bil mesečni operativni plan postavljen dokaj nizko.

Tako smo v skupini ročno dekoriranih izdelkov izdelali v januarju 180.000 komadov, a planiranih je bilo le 104.000 komadov.

Na sitotisku smo izdelali 112.000 komadov od planiranih 175.000 komadov, kar je sicer manj od planiranih, je pa posledica zakasnitve proizvodnje kozarcev »podravka v TOZD II«. Zato bomo ne-realizirani del proizvodnje nadoknadili v februarju. V satinirnici je bilo satiniranih 67.000 komadov, planirano pa le 45.000 komadov.

Ob tem podatku naj povem, da je bilo s tedenskim operativnim planom določeno in tudi izdelano za satiniranje mnogo več izdelkov, kot je dejanska zmogljivost satinirnice. Zato je bilo kot že večkrat prej, še posebno pa v zadnjem času najti izdelke, ki so predvideni za satiniranje na koncu brusilnice, v obratu ob hladilnih pečeh in nasploh na mestih, ki so vse prej kot prikladni za »čakanje«, ker zavirajo transport, polni vozički za povzročajo nejevoljo zaposlenih in, kar je za vse nas najbolj boleče, prekomeren lom. Moram pa poudariti tudi to, da ni edini vzrok za takšne zastoje količina izdelkov, ampak pogost primer, še posebno pa v januarju, pomanjkanje kartonov, saj se mnogokrat zgodi, da zmanjka kartonov za več izdelkov nankrat.

Ob tem bi rad povedal še to, da tisti, ki dajejo številne pripombe prav na račun zastojev v satinirnici, gotovo niso seznanjeni s problematiko, s katero se srečujemo zelo pogosto.

Seveda pa si želimo, da bi bilo tovrstnih primerov čim manj, posebno še sedaj, ko tudi v TOZD III uvajamo stimulativnejši način nagrajevanja. S 1. februarjem bomo le-tega najprej začeli izvajati v satinirnici, ker je tu izračune nekoliko lažje pripraviti. Do 15. februarja pa bomo pripravili potrebne izračune in primerjave tudi za slikarnico. Vsekakor pričakujemo pozitivne rezultate, kot so se pokazali tudi v tistih TOZD, ki so že uvedle tovrstne način nagrajevanja, in pa tudi zato, ker je že po sprejetju internega sanacijskega programa čutili pri delavkah v našem TOZD večjo zainteresiranost in odgovornejši odnos do dela.

Seveda pa problemi zaradi prostora za izdelke v satinirnici niso edini. Enak problem se pojavlja v slikarnici, saj se pogosto zgodi, da izdelki, katerih mesto naj bi bilo v skladišču, še dolgo potem, ko so gotovi, ležijo v slikarnici in tako zavzemajo prostor, ki je namenjen za izdelke, pripravljene za dekoriranje. S službo oblikovanja, ki jo vodi tovariš Marcen Slavko, kar dobro sodelujemo. V prejš-

njem letu smo na njegov predlog izdelali več novih dekorjev za kozarce E 1103, katerih je veliko šlo v prodajo. Za kozarce 1610 in 1062 in nekatera svetlobna telesa so tudi že pripravljene novi dekorji za sitotisk, katere pa mislimo v kratkem realizirati.

Za kozarce z nogo smo pripravili za sitotisk samo dva dekorja. Mislim, da moramo na tem področju pohiteti in napraviti več raznovrstnih dekorjev.

S tem pa seveda še ni vse povedano o naših težavah, delu, planih in željah. Da bi poslovno leto 1977 bilo uspešnejše od preteklega, to ni le samo naša želja, ampak tudi dolžnost. Potrebna pa je maksimalna angažiranost vsakega posameznika in nas vseh skupaj ob čimboljšem sodelovanju z ostalimi TOZD, ker le tako bomo kos problematiki, ki je vse preveč prisotna ne samo v naši TOZD, ampak v celotnem kolektivu.

Kobal Anton

TOZD IV: ALI BOMO DOBILI NOVO ORODJARNO

S postopnim uvajanjem mehanizacije in avtomatizacije v proizvodnji se je že pred leti porodila ideja naših predhodnikov o izgradnji sodobnejše orodjarne, ki naj bi izdelovala orodja ne samo za Steklarno Hrastnik, temveč tudi za ostalo steklarsko industrijo Jugoslavije.

Ideja je bila prisotna vseskozi, toda prva je bila osnovna proizvodnja, to je steklo in na tej ravni posodobitev proizvodnje.

Ne smemo trditi, da se ni tudi orodjarna razvijala s proizvodnjo, vendar malo prepočasni, kar je danes odraz nezadostne preskrbe z orodjem v proizvodnji.

Po finančnih možnostih smo razvijali tehnologijo obdelave orodja enostransko in nam najbolj nujno, to je predelava sive litine, dočim smo na izdelavo orodij iz Prokrom jekel in s tem v zvezi tovrstnih strojev premalo mislili. Misel je bila sicer prisotna, toda zadovoljevali smo se z uvozom tovrstnih orodij, ki pa so vsako leto dražja. Tehnologija izdelave orodij za steklarstvo temelji na povsem različni obdelavi. Sedaj smo organizirani na izdelavo orodja za:

1. ročno in polavtomatsko proizvodnjo,
2. avtomatsko proizvodnjo,
3. vzdrževanje strojev in strojnih naprav.

Orodja za ročno in polavtomatsko proizvodnjo so modeli za kiko, lajko, preše in ročno.

Konstruiranje tega orodja je zahtevno in zahteva od tehnologa precej praktičnega znanja. Taka orodja je treba v proizvodnji najprej preizkusiti, ker pri njih teorija raztezanja adpade, to pa predvsem zaradi neenakih sten orodja.

Bolj tipizirane so konstrukcije orodja za avtomatsko proizvodnjo razen oblik predoblikovalca, kar pa je tudi logika sodobne tehnologije.

Strošek orodja v ceni končnega izdelka predstavlja vključno s popravilom precejšnjo vrednost. Poleg izdelavnih ur pa predstavlja največji strošek material. Strošek

je tem večji, če je orodje iz Prokroma oziroma jekla in ne iz sive litine. Tudi na tem področju smo v preteklem letu nekaj prihranili. Na predlog dipl. ing. Usa smo povzeli citat iz svetovne literature o uvedbi modularne litine KGR-50, ki jo pri nas po licenci proizvaja železarna Štore, in ta naj bi v posebnih primerih nadomeščala draga jekla.

Prvi poizkus smo opravili pri penicilin jeklenih pušah, ki smo jih prvotno izdelovali iz uvoženega jekla POLDI 2002. Uspeh je bil izreden.

Primerjava:

Cena POLDI 202	27,47 din/kg
Cena KGR-50	13,80 din/kg
Norma puše iz KGR	65 minut
Norma puše iz POLDI 2002	95 minut

Mesečna poraba okrog 240 komadov in pri obeh materialih enaka. Torej letni prihranek na materialu 39.369,60 din na času 93.600,00 din stroški kaljenja in brušenja 26.000,00 din

Šli smo še naprej. Izdelava trnov iz sive litine in nato metalizacija so terjali zahtevno tehnološko obdelavo in večje stroške, saj je 1 kg praška za metaliziranje vreden od 700 do 1300 din, odvisno od trdote. Za en trn pa smo ga porabili od 0,4 do 0,6 kg.

Tudi tu smo uspeli modularno in letno prihraniti kolektivu z normo in vrednostjo praška okrog 140.000,00 din.

S temi podatki sem želel prikazati poudarek spremljanja in zasledovanja dosežkov tuje tehnologije, ki zastoj prinaša kolektivu precej denarja.

Tudi sami smo z majhnimi in večjimi inovacijami v TOZD izboljšali in skrajšali marsikateri tehnološki postopek, o tem pa drugič.

Vsa orodja iz Pokrom jekel uvažamo, pa ne zaradi nesposobnosti kadrov, temveč tehnološke neopremljenosti. S posameznimi stroji za tovrstno obdelavo hočemo delno rešiti problem, kar pa je zopet samo krpanje lukenj in je zato treba problem rešiti kompleksno.

Pri obdelavi srednjeročnega programa v letu 1976 do 1980 smo predvideli izgradnjo nove orodjarne v letu 1980. Zakaj tako pozno? Sami nismo sposobni financirati tak objekt glede plačila obveznosti oziroma anuitet za že obstoječe investicije.

Predračunska vrednost nove orodjarne je znašala okrog 2,9 stare milijarde. Lokacija je bila predvidena v novem skladišču v Podkraju. S sprejetjem samoupravnega sporazuma občine Hrastnik o uvedbi prispevka 1,5 % od bruto osebnih dohodkov za nove dejavnosti v Hrastniku pa so realne možnosti realizacije projekta drugačne.

Na pobudo občinskega sindikalnega sveta in komisije za raziskovalno dejavnost, ki upravlja s skladom in določa prioriteto investicij, se pripravljamo na začetno fazo izgradnje. Povem naj še, da so pri komisiji za raziskovalno dejavnost pripravljene še: Investicija v izdelavo mavčnih izdelkov TKI in investicija v izdelavo lese-

nih strešnih konstrukcij SGP Hrastnik.

Po sedANJI oceni bi znašala sedanja vrednost investicije orodjarne brez zgradbe okrog 4 stare milijarde.

Nova orodjarna vključuje tudi sodobne stroje za obdelavo in izdelavo orodij iz Pokrom jekel. Poleg programa izdelave modelov za steklarsko industrijo so še velike možnosti izdelave orodij za predelovalce izdelkov iz plastičnih mas.

Vse je še v začetni fazi. Akcijo moramo trdno podpreti. Treba bo temeljita raziskata trga in na podlagi tega izdelati projekt. Za tovrstno dejavnost imajo appetite tudi v drugih republikah, toda manj realnih možnosti glede kadrov. Škoda je prepustiti lep dohodkovni priliv v občino drugim, če ga lahko ustvarimo sami.

Ing. Dragar Karel

TOZD V: RACIONALNEJŠA PORABA ENERGETSKIH VIROV

Že večkrat in precej je bilo napisanega glede neracionalne porabe energetskih virov v naši tovarni. Mnogo se je govorilo in pripravljalo glede varčevanja z različnimi viri energije, vendar kljub temu, da smo že pričeli z varčevanjem, vedno začnemo počasi pozabljati nanj in se neodgovorno obnašamo do porabe energije.

Naj malo pogledamo, kakšen ogromen strošek predstavlja energija v naši tovarni. Samo trije glavni energetski viri, električna energija, mazut in butan nas stanejo okrog 6 milijard starih dinarjev letno, kje je pa še potem voda, para, komprimiran zrak. Mogoče se mnogi v tovarni niti ne zavedajo, da z neracionalno porabo energetskih virov sami sebi režejo tanjši kos kruha.

Potrošnja energije raste iz dneva v dan, seveda pa niso tudi cene stabilne. Cene se spreminjajo in s tem seveda nas obremenjujejo tudi dodatni stroški, ki nadalje tudi vplivajo na cene naših izdelkov in s tem tudi na konkurenčnost naših izdelkov na tržišču. Tudi v letošnjem letu se dvigujejo cene, in sicer: električna energija za 13 %, za novo ceno mazuta pa še ne vemo. Normalno pa je, da se bo tudi dvignila, ker je porasla cena nafte.

Kljub temu pričakovanju podražitev pa še nismo nič ukrenili za varnejšo potrošnjo energije. To bi morali vnesti v naš stabilizacijski program. Ponovno bi bilo potrebno napraviti analize po posameznih porabnikih posameznih energetskih virov. Seveda pa ne zadostuje, da napravimo samo analizo, ampak je potrebno zaključke analize spremeniti v dejstvo in se seveda tega striktno držati, le tako bodo doseženi določeni rezultati.

Določene analize glede porabe so bile že narejene. Nekaj časa smo se tega držali, potem je pa zopet šlo vse po starem. Analize so se delale v naši TOZD, porabniki so pa seveda tudi v drugih TOZD, to se pravi, da se moramo dogovoriti, da se bomo povsod držali normativov in pa varčevalnih ukrepov glede porabe vseh vrst energij.

(Nadaljevanje na 5. strani)

problemi v posameznih TOZD

(Nadaljevanje s 4. strani)

Če pogledamo malo po tovarni, povsod piha komprimirani zrak in poleg ogromne porabe ventilatorskega zraka povsod gorijo luči, hladilne peči bi lahko koristili racionalnejše, ravno tako talilne objekte. Tudi voda teče vsepovsod, zato naj bi vsaj pri koriščenju vode zmanjšali določen strošek. Ko bo pričel obratovati hladilni stolp, in to bo že v kratkem, bomo precej prihranili na porabi vode.

Mnogo energije zgublamo zaradi slabe toplotne izolacije posameznih objektov. Lahko bi našteval še vrsto stvari, kjer se izgublja dragoceni dinar. Če še naprej pogledamo, da se predvideva precejšen primanjkljaj pri proizvodnji elektrike in drugih vrst energije, bi se morali tudi ozreti na najvišjem nivoju in dati skupni prispevek k zmanjševanju tega primanjkljaja. V nekaterih delovnih organizacijah so že pripravili analizo in ugotovili, da bi lahko z malo racionalnejšo porabo energije zmanjšali porabo za približno 5%. Mislim, da bi kaj takšnega lahko tudi pri nas dosegli, kar bi znašalo okrog 300 milijonov starih dinarjev letno, ki bi jih lahko

koristno porabili na drugem področju.

Za to bi seveda resnično potrebovali analize, ki bi natančno pokazale, kje lahko zmanjšamo porabo energije in pa predvsem, katero vrsto od porabljenih energij. Zato je pa seveda potrebno, da se določena skupina ljudi organizira in pripravi potrebne analize. Kljub temu, da se odkrivajo vedno nove energetske baze, gradijo novi objekti za proizvodnjo energije, vidimo, da te zaloge niso neusahljive in da povsod po svetu iščejo nove oblike energetskih virov. Nadalje vidimo, da tudi potrošnja energije hitreje narašča kot proizvodnja. Nadalje, kakšna ogromna sredstva daje naša država za uvoz nafte. Zato bi se morali tudi v širšem merilu po posameznih regijah in republiškem ter državnem merilu dogovarjati glede racionalnejšega in smotrnejšega koriščenja energetskih virov.

V ta namen so bile že ustanovljene SIS, ki sicer že dosegajo določene rezultate, vendar gre ta proces še prepočasi glede na situacijo, v kateri se nahajamo.

Vodja TOZD V
Gužaj ing. Jože

1977. Jasno, močno izrabljeni stroji so vplivali na večji odpadek.

Zaradi manjše konjunktore predvsem večje embalaže smo proizvajali manjšo embalažo, s tem pa slabše koristili talilne zmogljivosti in so se stroški na 1 kg stekla seveda povečali. Tudi 25 t peč je bila izkoriščena samo okrog 50%, zato smo razmišljali, kako bolj ekonomsko izkoristiti 25 t peč. Zaradi navedenega je prišlo do preselitve stroja H-28. Žal pa rezultati proizvodnje stroja H-28 na talilnem objektu 25 t peči niso zadovoljivi in bo potrebno stvar končno urediti. Med objektivne vzroke nedvomno sodi tudi velika fluktuacija delovne sile, saj je od leta 1973 odšlo od strojnikov IS kar 16 ljudi, kar je 70%. Objek-

uspešno obratovala. Izvršena je bila tudi selekcija asortimana na drugih proizvodnih linijah z uvajanjem novih izdelkov, ki so ekonomsko bolj zanimivi. Podpisan je bil samoupravni sporazum za korekcijo cen pri Gospodarski zbornici v Beogradu, v okviru TOZD pa bomo v mesecu januarju in februarju izvršili generalni remont strojev in 40 t peči. S tem bodo dane možnosti, da bolj kvalitetno proizvajamo. Vendar je nujno, da vsi od proizvodnje do uslužnostnih služb resno pristopimo k problemu.

Poslovno leto bo zaključeno z izgubo in sledi sanacija. S tem pa so povezane vse sankcije, ki so z zakonom predpisane za podjetja, ki so v sanaciji. Vendar moramo

Poslovno leto bo zaključeno z izgubo v TOZD II

Ob vstopu v leto 1976 smo že ob prvem osnutku plana ugotovili, da bo poslovno leto izredno težko. Dejansko pa je problematika bila še hujska. Prve tri mesece je bila proizvodnja v okviru planiranih normativov celo boljša. V četrtem mesecu pa smo pričeli ustavljati proizvodne linije in ni nam do konca leta uspelo proizvodnjo normalizirati. Tako bo finančni

obseg proizvodnje dosežen okrog 83%. Tako slab rezultat je jasno povezan z večjimi objektivnimi in subjektivnimi vzroki. Med objektivne bi lahko uvrstili vse tiste, ki so bile povezane s slabšim plamajem robe in zaradi novih plačilnih pogojev. Pa tudi to, da je zaradi pomanjkanja sredstev bil prestavljen remont 40 t peči. S stroji iz meseca avgusta v januar

Remont strojev na 40-tonski peči v TOZD II

tivne vzroke bi še lahko naštevali, vendar menim, da so bili prisotni tudi subjektivni vzroki; le nekaj jih bom navedel.

Neodgovoren odnos do dela, premajhna zavzetost vseh, da se kljub težavam izboljšajo proizvodni rezultati. Premalo smo bili pripravljeni na nove tržne pogoje. Slabo smo imeli organizirano prodajo robe iz linije kelihov; to je privedlo do tega, da smo linijo 15. 5. 1976 morali ustaviti.

Vsi navedeni glavni elementi so poleg slabih cen predvsem pri izdelkih iz strojev IS bili vzrok, da bomo poslovno leto zaključili z veliko izgubo v našem TOZD in seveda tudi OZD.

Ta izguba po fakturirani realizaciji znaša za naš TOZD 140.870 milijonov, v OZD pa je to okrog 425.929 milijonov.

Ocenjujemo, da bo prava izguba za OZD ob zaključku leta 220 milijonov.

Vsem je jasno, da izgube, ki so iz meseca v mesec večje, zahtevajo, da se stvari spremenijo. Zato nutek stabilizacijskega programa je že v septembru bil izdelan osrednji program sanacije. Vendar s tem ni bilo že vse storjeno. Med najboljši ukrep lahko štejemo le bolj stimulativen način nagrajevanja, ki vzpodbuja ljudi k boljše mu delu. Tudi strokovne službe so v okviru postavljenih nalog skušale storiti največ.

Skupno s komercialno službo oblikovanja smo izbrali nove oblike kozarcev za linijo kelihov. Pričakujemo, da bo linija, ki gre v pogon okrog 20. 1. 1977, tudi

biti vztrajni in stvari, ki nas bremenijo, v prihodnje bolj uspešno reševati. To mislim predvsem na korekcijo cen, na izbiro asortimana, na bolj ažurno reševanje problemov v okviru TOZD in OZD.

ing. Žagar Anton

Ponovno so se srečali

Pred novim letom je bilo v delavskem domu srečanju tistih Hrastničanov in Hrastničank, ki so zakorakali v sedemdesetletno življenjsko pot. Organizator srečanja je bil občinski odbor Rdečega križa Hrastnik s pomočjo nekaterih TOZD in OZD ter skupščine občine Hrastnik.

Kljub slabemu vremenu, oziroma poledici so se že precej pred napovedano uro začeli zbirati prvi povabljeni. Tudi ostali so prihajali precej pred napovedano uro, razumljivo mnogi izmed njih, ki so bili pred dvajsetimi in več leti sodelavci na delovnih mestih ali pred več kot 60. leti sošolci. To srečanje jih je ponovno enkrat na leto pripeljalo skupaj. V predverju delavskega doma je bilo nemalo razigranih src, sproščenega smeha in prisrčnih stiskov rok.

Po težki in poledeneli poti so starčkom pomagali neumorni mladi člani Rdečega križa in požrtvovalne aktivistke občinskega odbora.

Polno dvorano povabljenih in gostov je pozdravil predsednik občinskega odbora Rdečega križa, nakar je stekel lepo pripravljen kulturni program, ki so ga izvajali cicibani VVU in člani KUD »Mladost« ter glasbene šole. Program je bil vsebinsko in kulturno

zelo bogat. Ob izvajanju posameznih točk se je utrnila marsikatera solza. Za nameček pa je član dramske sekcije »Svoboda I«, tovariš Kumlanc Janko s prav posrečenim skečem na preprost in domač način pometal z dobrim in slabim v preteklem letu. Ob njegovem izvajanju so se pristojni pomladili ob sočnih domislicah.

Navzoči so bili srečni in zadovoljni, zadovoljni so bili tudi organizatorji srečanja. Na kraju so se učenci osnovne šole iz Hrastnika in Dola zahvalili prisotnim za prispevke za dograditev novih prostorov in za novi bazen, ki so bili zgrajeni tudi z njihovo pomočjo. Mnogi izmed njih so si po končanem programu ogledali novi bazen in razstavo slik v novi poslovni stavbi, katere je razstavljal naš rojak Hočevar Leopold.

Občinski odbor RK Hrastnik se prek vašega cenjenega glasila zahvaljuje vsem, ki so finančno ali drugače pomagali pri uspešni realizaciji tega srečanja, poudariti pa moramo, da je pa še nekaj takih, kjer smo naleteli na nerazumevanje. Rečemo pa le eno: tistim mlajšim in zdravim, ki mislijo, da ni potrebno podpirati take akcije, velja naslednje — tudi vi ne boste večno mladi!

J. A.

Sejem razsvetljave v Göteborgu

V času od 19. do 23. januarja 1977 je bil v Göteborgu na Švedskem 14. Skandinavski sejem razsvetljave. 225 razstavljalcev — pretežno skandinavskih — je na 5800 m² razstavne površine predstavilo svetila, in sicer s poudarkom na razsvetljavi za dom in notranjščino. Razstavljena svetila so si prišli ogledat poslovni ljudje z vsega sveta, kar dokazuje, da je ta sejem pomemben na mednarodnem področju razsvetljave. Seveda sta tu dva faktorja, in sicer je prvič sejem zanimiv za vsakogar, ki želi prodajati blago v Skandinaviji, drugič pa je zanimiv zaradi skandinavskega designa, ki je v svetu poznani in cenjen.

Sejem sem si ogledal najprej sam, in sicer predvsem design. Seveda je ta sejem lepa možnost za ogled dobrega designa, še posebej to velja za razstavljena svetila proizvajalcev kot so Orrefors ali Flygfors iz Švedske. Predstavljene so družine svetil, to pomeni stropno, stensko, namizno in včasih tudi stoječe svetilo istega designa. Poleg lepe oblike je pri teh svetilih samoumevno prisotno lepo steklo in pa kvalitetna izdelava v slogu starih tipično ročnih steklarskih tehnik, ki jih v Skandinaviji nekateri proizvajalci dobro obvladajo. Omenim naj razne optike v barvnem steklu; kombinacijo barvaste — amber — senčnika in kristalnega vložka s strukturo; posebno izvedbo z barvastim »fodnom«, ki nekako prepleta cel izdelek; barvno izvedbo slično našemu onixu; obrobjanje izdelkov z barvnim steklom — na primer opal z rdečkasto obrobo; veliki biserni robovi visečih svetil itd. Posebej poudarjam, da so na sejmu predstavljena svetila in ne polizdelki (z izjemo Oberglasa iz Avstrije), čeprav poznam na primer Orrefors le kot steklarstvo. Verjetno so proizvajalci armatur in steklarji znali najti skupni jezik in nastopajo s končnim izdelkom, kar ima niz prednosti in sem jih že večkrat navedel tudi za naš primer.

Sejem sem si nato ogledal z našima kupcema iz Skandinavije — g. Finn Lundejem in g. Uve Ivarsom. Ta dva sta želela skupaj z oblikovalcem Steklarne Hrastnik pregledati razstavljena svetila. Slika je bila zdaj malo drugačna. Področje, ki ga obdelujeta v Skandinaviji, očitno ne obsega v večji meri kvalitetno proizvodnjo (v mislih imam prej našete izvedbe tipično ročne tehnologije), ampak bolj proizvodnjo našega tipa. Z drugimi besedami: mimo najlepših programov smo hodili hitro, ustavili smo se pri za mene manj zanimivih rešitvah. Pojasnilo za to je najbrž naslednje: kvalitetna svetila so glede na stroške proizvodnje v Skandinaviji draga, prodajajo jih npr. v ZDA. Tako za naša kupca, ki imata pred očmi skandinavske proizvodne cene teh izdelkov, ne pride ta vrsta proizvodnje v večji meri v poštev. Seveda pa se sprašujem glede na konkurenčnost naših cen v drugi proizvodnji, ali ni morda tudi tu odprta možnost — seveda samo, če zremo lepe in kvalitetne izdelke tudi narediti. Veliko je odvisno od naše zainteresiranosti za plasma

določene vrste proizvodnje: kupčeve zahteve evidentiramo in jim slepo sledimo ali pa mu poskušamo tudi mi kaj ponuditi — seveda z določenim namenom. Tu je omembe vredno pripravljenost g. Finn Lundeja, da uvaja oziroma festira naša nova svetila na tem tržišču. — Če se vrnem na skupen ogled sejma, potem je za naša kupca neposredno zanimiva izdelava zvončkov, to so viseča svetila iz opala z velikimi bisernimi robovi — vse seveda ročno pihano in dodelano. Ravno tako je zanimiva izdelava krogle s cilindričnim zaključkom, delno matirano in z lepim prozornim desenom. Zanimiva je tudi izdelava male namizne svetilke, ki z dodatkom skromne armature postane gotov izdelek. Vse omenje-

ne naloge bomo skupno s TOZD I preanalizirali in jih poskušali realizirati.

Sejem sem si posebej ogledal še skupaj z vodjem izvoza tov. Kozoletom. Pritrdim lahko njegovim zahtevam, da moramo pri nas začeti z izdelavo različnih teles — predvsem krogel z mehurčki — po postopku izdelave steklenic 106. Povpraševanje po teh izdelkih je veliko, mi pa odlašamo z izdelavo že dalj časa. — Zelo zanimiv program sva videla pri firmi HEMO — Hermanders. To so kombinacije stekla in kovine, in sicer pihanih vrtenih izdelkov iz opala, katerim je domiselno dodan senčnik iz kovine. Ta program nehote spomni na možnost sodelovanja izdelovalcev steklenih in kovinskih delov svetil.

Če zaključim vtise s sejma v Göteborgu, lahko ugotovim:

1. Skandinavsko tržišče je glede na cene in asortiman na področju izvoza zelo zanimivo, vendar pa možnosti še nismo izkoristili, kot bi lahko. Gre predvsem za organiziran, premišljen nastop na tem trgu kot tudi za odločitev, v kolikšni meri preusmeriti izvoz na to tržišče.

2. Obisk sejma je bil zelo zanimiv glede na skupen ogled s kupci oziroma s komercialno naše steklarne. Mislim pa, da bi bilo potrebno, da bi bil prisoten tudi predstavnik naše proizvodnje. Tako bi že na sejmu samem lahko konkretno analizirali posamezne izdelke ali smeri proizvodnje v odnosu na naše zmogljivosti in interese.

Dobili smo vzorčno sobo

Precej let je minilo, ko je bila steklarne Hrastnik brez prepotrebne vzorčne sobe, s katero bi lažje pokazali kupcem naše proizvode ter jih jim približali. Saj ni redko, da nekateri izjavljajo, da bi to že zdavnaj morali imeti. Posebne težave zaradi tega so imeli komercialisti, ker je bilo potreb-

no bolj obširno tolmačiti in iskati artikole iz skladišča. Vztrajnost komercialne, da se uredi vzorčna soba je končno poplačana. Res še ni dokončno vse urejeno v vzorčni sobi, vendar ta že skoraj mesec dni služi svojemu namenu. Obisk tujcev kot domačinov je vsakodnevni ter se vsi izražajo pohval-

Lepo urejeni izdelki steklarne v novi vzorčni sobi v gradu

no o lepo urejeni sobi. Povedati je tudi, da je sobo urejal vodja službe za oblikovanje tovariš Marcen Alojz. S temi vrsticami želimo seznaniti kolektiv z novo pridobitvijo ter želimo, da si jo člani ob priliki, ko gredo po službenih opravkih v vilo, ogledajo. Ker bo marsikateri presenečen nad obilnim asortimanom, ki ga imamo. Omenim naj še to, da se vzorčna soba nahaja v pritličju v gradu poleg sejne sobe organov upravljanja.

Da pa bi bila vzorčna soba dokončno urejena, je potrebna popolnoma urejena razsvetljava, kar upamo da bo v nekaj dneh. Torej oglejte si vzorčno sobo, saj je to last nas vseh, služi pa naj predvsem za boljšo prodajo naših proizvodov tako doma kot na tujem, nam vsem pa naj omogoči bolj mirno perspektivo.

Grčar Karl

Počitnice na snegu

Pozdravi mladih smučarjev članom kolektiva!

Težko pričakovane počitnice tudi letos niso bile naklonjene našim otrokom. Kljub napovedi, da bo zapadel sneg, snega ni bilo in tako so otroci ostali brez zimskega veselja — smučarskega in sankarskega užitka.

Da bi otrokom vsaj delno pomagali in jih razveselili, se je s pomočjo izvršnega odbora sindikata Steklarne Hrastnik organiziral v Bohinju smučarski tečaj. Tečaj se je razdelil na dve izmeni po sedem dni, tako da se je lahko vključilo čim večje število otrok.

Za minimalno ceno 400 din (v katero so bili vključeni vsi stroški razen prevoza) so otroci prijetno preživeli sedem dni počitnic v našem počitniškem domu in istočasno vadili in uživali na smučiščih v Bohinju.

Zimske počitnice, ki jih imajo otroci (verjetno ne brez pomena), bi lahko koristili tudi člani kolektiva, saj je počitniški dom v Bohinju odprt skozi vse leto — torej nudi usluge tudi v zimskem času. Za marsikoga bi bil zimski dopust zelo potreben in koristen, poleg tega pa nam daje že sam Bohinj vse zimske lepote in veliko možnosti za rekreacijo. **I**

Steklarne Hrastnik

TOZD VI:

»Menza in počitniški domovi«

razpisuje prosta delovna mesta za določen čas (od 1. 6. do 15. 9. 1977), in to:

ZA POČITNIŠKI DOM PORTOROŽ:

1. Kuharica	1
2. Kuhinjska pomočnica	2
3. Servirka	2
4. Pomivalka	1
5. Sobarica	1

ZA POČITNIŠKI DOM BOHINJ:

1. Kuhinjska pomočnica — servirka	1
2. Sobarica — pomivalka	1

Za razpisana prosta delovna mesta imajo prednost osebe s potrebno kvalifikacijo (gostinsko ali potrebno priučeno dobo). V prijavi nam na kratko opišite vašo izobrazbo in dosedanje delo.

Prijave lahko pošljete po pošti ali osebno oddate v pisarno TOZD VI!

LETNA KONFERENCA OSNOVNE ORGANIZACIJE SINDIKATA TOZD-I

V soboto dne 22. 1. 1977 smo se zopet zbrali delavci TOZD 1 na sindikalni letni konferenci z namenom, da pregledamo izvršeno delo osnovne organizacije sindikata TOZD 1 za preteklo leto ter sprejmemo nove naloge ter smerice za nadaljnje delo v letu 1977.

Predsednik osnovne organizacije sindikata, tovariš Leskovšek Jože, je v poročilu zajel vse bistvene točke opravljenega dela sindikata TOZD 1 in poverjenikov v preteklem letu. V začetku se je dotaknil vprašanja dela samoupravnih organov ter povedal, da smo uspeli skupno z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami razkriti tisto, kar je oviralo nekatere tudi neposredno delo samoupravnih organov. Poudarek je dal predvsem sprejetju Zakona o združenem delu ter sklepom 10. kongresa ZKJ. Pomen in vloga teh usmeritev je izjemen dogodek za vse delovne ljudi. Menim, je dejal tovariš predsednik, da smo v preteklem letu mnogo prispevali k boljšemu razvoju samoupravnih odnosov. S sprejetjem samoupravnih aktov je urejena tudi naša interna zakonodaja, toda delavci bi morali poznati vsebino teh aktov in s tem bi bil marsikateri problem že v osnovi rešen. S sprejetjem novega sporazuma o delitvi osebnih dohodkov so komisije v redu izvršile svoje delo, toda v fazi usklajevanja je prišlo do sprememb oziroma porušila so se razmerja med osnovno proizvodnjo in ostalimi, je med drugimi dejal tovariš Leskovšek Jože. Potrebno se je več posvetiti družbenemu standardu, kar je tudi eden od vzrokov za večjo fluktuacijo, predvsem delavcev iz neposredne proizvodnje. Preč problem pa je v našem podjetju nočno delo žena. To vprašanje se mora vsekakor rešiti, ker smo podpisniki mednarodne konvencije o prepovedi dela žena in mladine v nočnem času.

Posebno se je tovariš predsednik dotaknil težke ekonomske situacije, v kateri se nahajamo. Sanacijski program smo sprejeli na zborih delovnih ljudi, toda tako, kot se dela v TOZD 1, se mora izvesti tudi v drugih TOZD. Stimulativnejši način nagrajevanja, zmanjšan odpadek na vseh nivojih, so prvi pokazatelji, da se lahko dela boljše in, če se dela boljše, morajo biti tudi rezultati poslovanja zadovoljivejši.

Po poročilu je sledila razprava, ki je izhajala iz že precej znanih dejstev, toda bila je jasna in konkretna. Ker je bila udeležba na letni konferenci zelo slaba, so se pri razpravi predvsem kritično ozrli na ta problem. Od preko 700 članov sindikata TOZD 1 je prisostvovalo letni konferenci samo 31 članov iz TOZD 1 in 4 vabljeni. Od skoraj 50 članov ZKS in TOZD 1 pa je bilo navzočih le 12 članov.

Konferenci je prisostvoval tovariš Kovač Franci, sekretar občinskega sindikalnega sveta, ki je med drugim dejal, da bi se bilo potrebno dogovoriti glede sindikalnih skupin in njihovega delovanja, katero ni preveč zadovoljivo. Upoštevaty je tudi treba določila Zakona o združenem delu. Reorganizira naj se tudi število

članov izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata TOZD 1. Glede izobraževanja bo v marcu in aprilu 1977 izveden seminar za člane izvršnega odbora in poverjenikov. Klub samoupravljalcev bo odslej opravljal nalogo izobraževanja. Kritično se je ozrl na današnje konferenco, kajti tudi udeležba na lanski konferenci ni bila nič boljša. Glede obrata družbene prehrane misli, da bo zgrajen v času, kot je bilo načrtovano. Pomembno naj se obravnava na naših zborih delovnih ljudi sprejem odvajanja 1,5 % prispevka za izgradnjo novih gospodarskih dejavnosti. Zgradili smo pokriti bazen iz sredstev samoprispevka, in sicer za namen izobraževanja in rekreacije. Priporoča, da bi naj vsaka osnovna organizacija sindikata odkupila nekaj vstopnic po ceni 10 din za rekreacijo svojih članov, in sicer na vsakega zaposlenega po 2 karti.

Vodja TOZD 1, tovariš Kirn ing. Stane, je v svoji diskusiji dal poudarek na izvrševanju plana, seveda s potrebnim številom brigad. Stremeti moramo za tem, da se število brigad ne bi zmanjševalo, ampak da bi to bilo obratno. Nadalje se je v svoji razpravi dotaknil stimulativnejšega načina nagrajevanja, oziroma dopolnjevanje že obstoječega načina. Dal je pojasnilo glede prostih sobot v juniju in juliju oziroma delovnih sobot v januarju in marcu, ker vsekakor vsak teži k boljšemu delu TOZD 1, oziroma k rezultatom, s katerimi bomo vsi zadovoljni.

Tovariš direktor, dipl. ing. Mrčina Maks, je v svoji obširni razpravi dal poudarek predvsem naslednjim vprašanjem: nočno delo žena moramo vsekakor rešiti, za kar je celo več možnih rešitev, vendar za nas sedaj ni nobena sprejemljiva, ker z nobeno metodo nič ne pridobimo, temveč lahko samo izgubimo. Bremenijo nas visoki stroški, nekako ugodno bi še bilo, da bi vsaj rešili to, kar se tiče samih pregledalk. Tisti pa, ki gredo na republiško sejo na razgovor o tem problemu, naj bodo dobro pripravljeni, da bodo zagovarjali naše razmere in tudi znali odgovoriti na postavljena vprašanja.

Glede števila TOZD 1 je rekel samo to, da moramo stremeti za tem, da se ne bi število teh zmanjšalo, ampak da bi jih imeli celo več, če nam to organizacija dela dovoli, kar je tudi ustavna pravica delovnih ljudi.

Potem je predsednik predlagal konferenci program dela osnovne organizacije sindikata. Ta program zajema naslednje usmeritve:

- vsi samoupravni akti se morajo v letu 1977 uskladiti z Zakonom o združenem delu;

- predlog sprememb samoupravnih aktov so dolžne prijaviti strokovne službe;

- sindikati moramo skrbeti, da so vse spremembe sprejete po postopku, kot to določa zakon. Posebna pozornost mora veljati spremembam sporazuma o delovnih razmerjih;

- dosledno se moramo prizadevati k uveljavljanju dohodkovnih odnosov, ki bodo zagotavljali dejanski delež v ustvarjenem do-

hodku v celotnem reprodukcijskem procesu;

- za nadaljnja poglobljanja samoupravnih odnosov in delegatskega sistema se moramo aktivno vključiti v postopek evidentiranja delegatov v vse strukture;

- uveljaviti delo samoupravne delavske kontrole, njihovo funkcijo, dolžnosti in pravice;

- naloga sindikalnih delavcev je tudi stalno izobraževanje; udeležba na vseh seminarjih naj bo skrb sindikatov;

- prizadevati se in skrbeti za utrjevanje socialne varnosti zapo-

slenih ter da so socialne razlike čim manjše;

- naša naloga in delo, da se stalno borimo za boljše delovne in življenjske razmere delavcev;

- naše nadaljnje velike naloge so tudi v utrjevanju ljudske obrambe in družbene samozaščite.

Nalog in dela v letu 1977 za osnovno organizacijo sindikata TOZD 1 je veliko. Vsi člani sindikata smo dolžni, da si prizadevamo v tej smeri. Naj ne bo to prepuščeno pešiči sindikalnih delavcev, pomoč mora biti večja, potem tudi rezultati ne bodo izostali. Grašič Dušan

REVOLUCIONARNA VSEBINA 8. MARCA

Zamisel o mednarodnem dnevu žena je vzniknila v mednarodnem socialističnem gibanju v prvem desetletju tega stoletja v okoliščinah zaostrovanja razrednega boja v svetovnem merilu. Ta dan naj bi postal spodbuda za vse intenzivnejše vključevanje žensk v napredno delavsko gibanje, za osveščanje delavskega razreda in ženskih množic, da je osvoboditev ženske usodno povezana s socialno in ekonomsko osvoboditvijo delavskega razreda. V duhu tega

dovinske naloge je tovariš Tito videl v vse intenzivnejšem delu z ženskami, v prizadevanju za osveščanje ženskih množic in v njihovem vključevanju v vrste organiziranega komunističnega in protifašističnega gibanja. Zavedajoč se velikega pomena množične prisotnosti žensk v revolucionarnem gibanju in v pripravah za obrambo pred fašističnimi napadalci, je V. konferenca KPJ 1940. leta jasno opredelila svoje stališče do ženskega vprašanja in s tem postavila osnovo za strategijo partijske politike, ki je v bistvu aktualna še danes.

V preteklem obdobju smo v osvobajanju žena in v izboljšanju družbenoekonomskega in družbenopolitičnega položaja žensk dosegli velike uspehe v množičnem vključevanju žensk v združeno delo, v izobraževanje in v razvoj družbenega varstva otrok. Uveljavljanje nove ustave in zakona o združenem delu pa je še razširilo možnosti, da se ženska uveljavlja kot samoupravljalica, ki zavestno gradi in usmerja svojo bodočnost.

Kljub uspehom pa vsa vprašanja družbene preobrazbe, ki bi omogočala ženski polno ustvarjalnost, še niso razrešena. Zato velja ob 8. marcu na delovnih srečanjih v vseh sredinah, na vseh ravneh pregledati dosežene uspehe, ugotoviti nerešene probleme in si zastaviti nove naloge.

Ta politična stališča, ki naj dajejo temeljni značaj in ton prazniku, pa seveda z ničemer ne zanikajo tistih človeško intimnih sestavin praznovanja, ki so ob polnem spoštovanju osebnosti naše delovne ženske, skozi dolgo zgodovino borb jugoslovanskega delavskega razreda pripomogle, da je postal 8. marec doživeti, vseljudski praznik. 8. marec praznujemo tudi kot dan mednarodne solidarnosti z vsemi gibanji proti kolonializmu za neodvisnost in človeka dostojno življenje. V času, ko se prepada med razvitimi deželami in deželami v razvoju pogloblja, se odločno zavzemamo za uresničevanje novega ekonomskega sistema, ki bo zagotovil pravičnejšo porazdelitev dobrin in plodov dela in omogočil trajno odstranitev vojnih žarišč, zavedajoč se soodvisnosti in povezanosti vseh narodov sveta v boju za mir in boljše bodočnost človeštva.

Delegatka Hilda Drame

revolucionarnega izročila se je odvijalo praznovanje tega praznika tudi pri nas pred vojno, med narodnoosvobodilnim bojem, ko so si ženske Jugoslavije s svojo aktivno vlogo priborile politično enakopravnost, pa tudi pri graditvi nove socialistične družbe, ki je postavila temelje za odpravo vseh oblik diskriminacije žensk.

Njegov razredni značaj izražamo tako, da ga obeležujemo kot praznik delavskega razreda in vseh delovnih ljudi, vseh organiziranih socialističnih sil, družbenopolitičnih in družbenih organizacij ter samoupravnih organov.

Letošnji 8. marec slavimo v znamenju 40-letnice ustanovitve KPS in 40-letnice prihoda tovariša Tita na čelo KPJ.

To je obdobje intenzivnega dela na konsolidaciji KPJ, na njeni idejnopolitični in organizacijski krepitvi in usposabljanju za zgodovinski spopad s fašizmom, ki je ogrožal obstoj naših narodov. Pomembno vlogo v pripravah KPJ za uresničevanje svoje zgo-

Varno delo in odgovornost!

Kakor minula leta, tako je bil tudi v decembru 1976 opravljen redni pregled delovne organizacije in to v TOZD I., III. in TOZD V. s strani Republiške inšpekcije dela. Ker je pregled bil sestavljen iz dveh nalog nadzornega organa in to pregleda varstva pri delu v omenjenih TOZD, ter preveritev zahteve Republiškega sekretariata za delo v zvezi z nočnim delom žena, katerega še izvaja delovna organizacija kljub vsem naporom sindikata ter strokovnih služb v podjetju, je bila ugotovitev, da je sanacija tovrstnega problema ozko povezana s temeljnimi izhodišči varnega dela v tehnološkem procesu. Zaradi tega je bilo opravilo republiške inšpekcije dela večstransko in se je nanašalo poleg preverjanja tehnološke opreme, varnih pogojev dela in zakonskih izpolnitve v okviru samoupravnih aktov na skupni imenovalec letnega pregleda nadzornega organa.

Glede na specifičnost posameznih del, ki jih opravljajo v delovni organizaciji določeni obrati, je bil pregled nadzornega organa Republiške inšpekcije dela zaradi enkratne preobsežnosti deljen in to tako, da je zajel osnovno proizvodnjo predelave steklene mase, pripravo surovin — zmesarna, izdelavo enoto — dekorirnica s satinirnico ter delni pregled energetskega obrata — kisikarne.

Poleg navedenih pregledanih obratov, pa je osnovni poudarek temeljil na preverjanju dela službe varstva pri delu v OZD ter njihovih pooblaščenih oseb v TOZD. Pri tem je Republiška inšpekcija v svojih zahtevkih zakonskega nadzora preverjala vso dokumentacijo za OZD iz področja varstva pri delu, vse samoupravne akte iz tovrstnega področja, ter usklajevala predpisan odnos temeljnih načel varnega dela z Zakonom o delovnih razmerjih, kar je v bistvu nova funkcija republiške inšpekcije dela, da skupno z Zakonom o varstvu pri delu usklajuje odnos predpisov o delovnih razmerjih (Zakon o združenem delu).

Skupni imenovalec pregleda dokumentacije je pokazal, da delovna organizacija Steklarna Hrastnik poseduje vse zahtevane in predpisane samoupravne akte iz področja varstva pri delu, obenem pa se je ugotovilo, da temeljne organizacije združenega dela ne izvajajo v popolnosti sprejetih aktov. V zvezi predmetne ugotovitve je republiški inšpektor pregledal določene obrate, kjer se odvija tehnološki proces in na osnovi ugotovitve podal izvršno odločbo.

Po pregledu vsebine odločbe je služba varstva pri delu ugotovila, da je potrebno navedeno problematiko predelati na širšem sestanku odgovornih delavcev v OZD, zato je služba varstva pri delu dne, 6. 1. 1977 sklicala strokovni sestanek, na katerega so poleg vodij TOZD in vodij sektorjev ter direktorja OZD sodelovali tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij (sindikata in ZK).

Iz vsebine odločbe je bilo ugotovljeno, da republiška inšpekcija na osnovi negativnih ekoloških meritev v zmesarni postavlja vrsto zahtev, s čimer je delovna organizacija že bila seznanjena, ven-

dar istih problemov nismo mogli vzporedno reševati zaradi materialnega in finančnega stanja, v katerem se delovna organizacija nahaja. Kljub problemom, ki so vezani na težke pogoje dela v obratu priprave surovin pa istih nismo mogli dosejati zadovoljivo rešitve, ker obsegajo sorazmerno širok obseg in temu ustreznega sredstva. Namreč dolgoletno delo in skupna tonaža surovin za steklo, ki so prešla mehanske naprave v minulih letih, so celotno opremo dotrajale zaradi česar nastopajo težki večkrat nenormalni pogoji dela, kar se je odrazilo tudi pri ekoloških meritvah dela, ko je Zavod za varstvo pri delu Ljubljana strokovno določal koncentracijo MDK določenih surovin za steklo. Pri tem se je ugotovilo, da so določene delovne etaže v zmesarni prekoračile stopnjo onečiščenja ozračja; o čemer je služba varstva pri delu skupaj z dokumenti zavoda seznanila vodilne delavce v OZD Steklarna Hrastnik. Na osnovi pregleda dokumentov ter zahtev po sanaciji predmetnih obratov, ki povzročajo neskladje z predpisanimi pogoji dela je bil pripravljen sanacijski program, ki je okvirno zajel že ugotovljene probleme, ter so bili v njem nakazani vsi momenti, na osnovi katerih bi ta proizvodni obrat, ki dejansko tvori osnovo steklarne zopet prišel v normalni okvir delovnih pogojev za obratovanje.

V tesnem sodelovanju z razvojnim sektorjem je služba varstva pri delu skupno s pooblaščenimi osebami za varstvo pri delu v TOZD predvidela določene rešitve ter izboljšave v tem obratu, vendar so se vsi momenti zopet zaključili pri finančnem stanju delovne organizacije. Razvojni sektor je že pripravil določeni strokovni predlog drugega načina transportiranja steklarskih surovin v zgornje etaže zmesarne, isti načrt opreme s finančnimi stroški, vendar iz podobnih razlogov kot so bili že prej navedeni tudi ta delež razvojnega sektorja dosejati ni bil realiziran. Zato nas odločba in izvršne točke republiškega inšpektorja dela ne presenečajo, saj v bistvu vsi problemi, ki so navedeni, niso novost za delovno organizacijo, vendar to ni opravičilo za vnaprej, da predmetne zadeve ne bomo uskladili z skupnimi naporom vseh TOZD in sektorjev z normalnimi okvirji in pogoji dela. Jasnje je, da je ta obrat potreben temeljitega strokovnega pregleda ter na osnovi ugotovitev znova pripraviti določen predračun, za katerega je potrebno najti sredstva in rešitev. V obratnem primeru lahko pride do zakonsko možnega in potrebnega ukrepa v skladu z obstoječimi tehničnimi predpisi, da se obratu izda prepoved dela oziroma obratovanja.

OZD Steklarna Hrastnik je tudi v minulem letu opravila v skladu z Uradnim listom SRS 33/71 obvezne medicinske preglede delavcev v Dispanzerju medicine dela Hrastnik. Iz rezultatov pregleda pa namreč ni ugotoviti kritičnosti zdravstvenega stanja delavcev v tem obratu. Torej je vprašanje presežkov MDK posameznih komponent za steklo ter dejansko zdravstveno stanje v neskladju

kar je absolutno pozitivno za delovno organizacijo, vendar to ni opravičilo, da se ne bi ekološki pogoji dela sanirali v predpisanih zakonskih okvirjih o varnem in zdravem delu. Namreč negativni zdravstveni rezultati niso pogoj za krajši čas zaposlitve v tem obratu, ampak lahko že v doglednem času na osnovi dispozicije obstoječega stanja — mikroklimo dobimo povsem druge rezultate, ki bi postavili vprašanje porasta poklicnih bolezni v Steklarni Hrastnik.

Tudi pregled TOZD III. predvsem dekorirnice je povzročil določena vprašanja republiške inšpekcije dela, ki se nanašajo predvsem na tekoče vzdrževanje odsesovalnih-ventilacijskih naprav v tem prostoru. Namreč ob priliki pregleda je bilo ugotovljeno, da odsesovalnih kabin za dekoriranje — brizganje ni uvedeno tekoče vzdrževanje tako, da je vprašanje odsesovanje prisotno ob vsako dnevno delo. Glede na organizacijo dela v tem TOZD je zadeva precej nejasna glede na to, da dekorirnica mora poleg ostalih vzdrževanj predvideti tudi tovrstne preglede, kontrole in tekoče vzdrževanje ventilacijskih naprav. Poleg tega pa se je tudi ugotovilo, da delavke kljub razpoložljivim zaščitnim sredstvom iste slabo oziroma večkrat ne uporabljajo, kar predstavlja ogrožanje lastnega zdravstvenega stanja obenem pa v skladu s samoupravnimi akti o varstvu pri delu, hujska kršitev delovne dolžnosti.

Pri teh primerih je služba varstva pri delu nemalokrat opozorila vodstvo TOZD III., ki pa temu problemu ni posvetilo dovolj pozornosti. V bodoče pa je v dogovor z TOZD III. določena sistematska uporaba razpoložljivih zaščitnih sredstev, povsod tam kjer pogoji dela ogrožajo zdravstveno stanje.

Tudi energetski obrat TOZD V. — kisikarna, ki vrši polnjenje tlačnih posod — kisik ni v celoti spoštoval principov varnega dela in to samo pri pomožnih delih katerih ne pogojuje tehnični pogoj Republiška inšpekcija tlačnih posod, ampak so osnovna naloga delavcev v tem obratu. Tudi tu je ob priliki pregleda republiške inšpekcije dela bilo ugotovljeno, da delavci pri čiščenju posameznih strojnih delov s trikoloretlenom ne uporabljajo posedajočih zaščitnih sredstev, kar predstavlja možnost organskih poškodb na samih delavcih. Namreč takšen malomaren odnos do zaščitnih sredstev služba varstva pri delu ne more sama urediti, temveč je to naloga vodstva TOZD V., da njihovi delavci opravljajo vsa dela — tudi pomožna v skladu z obstoječimi predpisi o varnem delu in ne tako kot ga posamezniki želijo in izvajajo.

Tudi pregled delovnih mest za katera je delovna organizacija Steklarne Hrastnik zaprosila Republiški sekretariat za delo — za odobritev opravljanja nočnega dela žena v letu 1977 je pokazal, da so se na nekaterih spremenili pogoji dela oziroma izboljšali. To velja predvsem za kontrolo stekla v TOZD I. in TOZD II., vendar tudi sedanje stanje ni dokončno in se bo tudi v bodoče temu področ-

ju dela posvečala ustrežna pozornost. Namreč zavedati se moramo kakšen je bil prvoten investicijski projekt in kakšne pomanjkljivosti so se pozneje v praksi pojavljale. V zvezi z njimi pa se vrši sanacija, ki z dodatnimi stroški izboljšuje projektantske pomanjkljivosti predvsem po vprašanju mikroklimatskih razmer.

Kljub temu pa je Republiška inšpekcija dela po preveritvi stanja delovnih mest podala pozitivno mnenje, ker smatra, da je kontrola stekla v okviru tistih delovnih mest, ki še z dodatnimi ukrepi ne predstavlja posebnega pogoja dela, ki bi bil ovira za izdajo soglasja za nočno delo žena.

Bistvena razlika pa je na nočnem delu žena na delovnih mestih pri predelavi steklene mase, to je pri steklarskih pečeh, za katera pa organ republiške inšpekcije dela ob svojem pregledu ni podal ustreznega zagotovila, ker smatra, da so tamkajšnja delovna mesta delavk poleg težkih mikroklimatskih razmer pogojena tudi z izredno težkim fizičnim delom, kar ne daje možnosti nadaljnega njihovega soglasja Republiškem sekretariatu za delo in Republiškem sindikatu industrije delavcev, da tudi za ta delovna mesta dobimo v bodoče ustrežno soglasje o zaposlovanju žena na nočnih izmenah.

Poseben poudarek pa je bil nakazan tudi pri starostni zaposlitvi mladoletnikov na delovnih mestih »stiskanje modelov« ob steklarskih deloviščih kar po mnenju republiške inšpekcije dela postavlja vprašanje po ustreznosti starostni meji. Glede na to je bil tudi sprejet takojšen ukrep vodstva TOZD I., da se za tovrstna opravila zaposluje moške delavce stare od 18 let naprej.

Iz vsega navedenega je možno zaključiti, da bo končno verifikacija za pridobitev soglasja za nočno delo žena za leto 1977 podal Republiški sekretariat za delo, ki bo na osnovi mnenj republiške inšpekcije dela ter republiškega sindikata podal ustrežno mnenje na vlogo organizacije združenega dela Steklarne Hrastnik.

O predmetni zadevi je temeljito razpravljala tudi sindikat OZD Steklarne Hrastnik dne 11. 1. 1977, pri čemer so bili podani konkretni predlogi za zastopnike našega kolektiva, ki bodo imeli strokovne razgovore z Republiškim sindikatom v Ljubljani. Ravno tako je predsedstvo sindikata v široki diskusiji pokazalo vso skrb za predmetno reševanje podobno kot prejšnja leta, vendar tudi tokrat ne moremo biti v popolnosti zadovoljni, ker ne moremo zmanjšati številčne vloge za nadaljevanje nočnega dela žena v TOZD I. in II. Kot naloga družbenopolitičnih organizacij skupno z vodilnimi delavci v OZD pa obstoja tudi naprej koordinirano reševanje tehničnih, varstvenih in socialnih ter končno ekonomskih aspektov, katero bi imelo posledico dokončno prepoved nočnega dela, ko bo naša država postala polni podpisnik mednarodne organizacije dela za predmetno konvencijo.

Sklepi, ki so bili sprejeti s predmetno vsebino:

(Nadaljevanje na 9. strani)

Problematika štipendiranja v občini Hrastnik

Na sestanku predsedstva Občinskega sindikalnega sveta in predsedstva občinske konference SZDL Hrastnika je bila podana ocena dela skupne komisije za štipendiranje v Hrastniku. Iz izvelekov poročila izvršnega odbora skupne komisije za štipendiranje povzemamo naslednjo problematiko, ki neposredno ocenjuje delovanje skupne komisije v Hrastniku.

Na podlagi sklepov občinske konference SZDL in zborov občinske skupščine so bile vse OZD in TOZD ter vsi drugi dejavniki v občini seznanjeni s celotno kadrovske in štipendijske problematiko v občini ter opozorjeni na naloge, ki jih v zvezi s tem imajo. Vsem OZD in SIS so bili dostavljeni sezname štipendistov v zvezi z možnostjo preusmeritve teh štipendistov v kadrovske štipendiranje. Uspelo je preusmeriti v združeno delo 7 v OZD in 4 v SIS. Vsi drugi štipen-

disti iz združenih sredstev se izobrazujejo za stroke, za katere niso bile razpisane kadrovske štipendije — oziroma so kadrovske štipendije za razpisane stroke že bile podeljene.

Glede izvajanja samoupravnega sporazuma o štipendiranju je bil dosežen določen napredek. Vse OZD so razpisale štipendije, kar se doslej še ni zgodilo. V bodoče bi bilo potrebno, da vse OZD in SIS razpišejo štipendije po načelu javnosti in ne samo v glasilih podjetja, tega načela so se držali le v Tovarni kemičnih izdelkov in občinska izobraževalna skupnost.

Vsi dajalci kadrovske štipendije so razpisali (in podelili):

- za visoke šole 15 (5),
- za višje šole 9 (4),
- za srednje šole 15 (15).

Za učence v gospodarstvu (vajejniške šole) je bilo razpisanih 90 prostih učnih mest, od tega je bilo zasedenih le 47.

OZD pošiljajo strokovni službi letne potrebe kadrov, vendar za kadrovske štipendiranje je in mora biti osnova vsaj srednjeročni plan kadrov.

Skupna komisija je v letu 1976 v roku razpisala štipendije. Na razpis je prispelo 71 prijav, od tega 13 prijav za izplačevanje razlike med kadrovske štipendije in štipendijo iz združenih sredstev.

Na področju štipendiranja obstajajo vseskozi finančne težave. O teh so govorili tudi v občini Hrastnik. Težave so se pojavile tudi na območju cele Slovenije, predvsem zaradi neizpolnjevanja obveznosti podpisnic samoupravnega sporazuma o štipendiranju, o plačevanju 0,5 % od bruto osebnega dohodka. Po drugi strani pa tudi zato, ker se število štipendistov iz združenih sredstev zelo naglo povečuje. Že konec junija 1976 je kazalo, da se stanje zaostre zaradi pomanjkanja sredstev. Skušala se je najti rešitev s tem, da se ukine izplačevanje štipendij vsem štipendistom iz združenih sredstev, ki so prejeli štipendijo v višini 500 din. (vendar ta ukrep ni veljal za kadrovske štipendije, ki prejemale iz združenih sredstev razliko). Na osnovi tega je štipendijo izgubilo v Hrastniku 35 štipendistov, štipendistom — vozačem je bila v času počitnic znižana štipendija za 200 din, štipendistom, bivajočim v študentskih in dijaških domovih pa za 650 din.

Razpravljali smo o novih merilih, ki naj bi veljala za šolsko leto 1976/77, vendar smo bili obveščeni, da naj s podelitvijo novih štipendij počakamo, ker se pripravljajo nova merila. To čakanje po izteku razpisnih rokov je povzročilo med kandidati za štipendije tudi v naši občini precejšnje negotovanje. V tem času se je sestala tudi skupna komisija v upanju, da bo sklepala o dodelitvi štipendij, vendar je bila namesto tega obveščena, da se predvideva sestanek skupne komisije na ravni republike, ki bo sprejela ustrezne sklepe. Na tej seji so bili sprejeti precej ostri ukrepi. Najbolj kritičen je bil sklep, ki določa za prednostne smeri šolanja census 2.000 din, za neprednostne pa 1000 din.

Komisija je ponovno obravnavala vse vloge in to 326 primerov. Od tega so odpadli 103 štipendisti (44 zaradi preseganja censusa 1.000 din, 46 zaradi preseganja censusa 2.000 din in 13 štipendistov, ki so prejeli minimalne razlike med kadrovske štipendije in štipendijo iz združenih sredstev, zaradi znižanja življenjskih stroškov vozačev za 70 din).

Sedaj prejemata po sklepu skupne komisije za štipendiranje štipendije iz združenih sredstev 102 štipendista, 31 štipendistov pa prejema razliko oziroma dopolnilno štipendijo. Pri obravnavi o upravičenosti so bili vključeni tudi štipendisti, ki jim je bila s 30. 6. 1976 ukinjena štipendija. Zaostale štipendije so bile v Hrastniku izplačane 3. in 4. januarja 1977. Za mesec december pa so bile izplačane med 12. in 15. januarjem 1977.

Do 21. 1. 1977 so bile pokrite vse obveznosti podpisnic samo-

upravnega sporazuma o štipendiranju učencev in študentov za leto 1976, in tudi poravnane vse obveznosti. V preteklosti so bile tudi v Hrastniku težave glede vplačevanja sredstev podpisnic vse do oktobra 1976. V tem času so dotekala sredstva iz solidarnosti, in sicer v letu 1976 708.999 din. V mesecu novembru se je finančna situacija izboljšala in so bila sredstva, potrebna za izplačila štipendij (106.540 din mesečno) pokrita s prispevki podpisnic.

Skupna komisija je na zadnji seji zavzela zelo kritično stališče do tega, da se kriteriji za dodelitev štipendije menjajo med letom, ker je mnenja, da tako ravnanje ogroža štipendistom socialno varnost.

Glede na to, da v Sloveniji narašča število štipendistov iz združenih sredstev in upada število štipendistov, ki jih štipendirajo OZD na osnovi svojih kadrovske potreb, je postavljena zahteva po ugotovitvi števila nezasedenih kadrovske štipendije. V Hrastniku je ostalo 15 nepokritih kadrovske štipendije na srednjih, višjih in visokih šolah ter prostih učnih mest za poklicne šole. Glede vključitve štipendistov iz združenih sredstev v kadrovske štipendiranje je bilo že povedano, da je uspelo vključiti le 11 štipendistov. Z združenimi sredstvi za štipendiranje v občini Hrastnik upravlja 15-članska skupna komisija in 7-članski izvršni odbor.

Do sedaj je bilo od leta 1974 9 sej skupne komisije in 9 sej izvršnega odbora. Skupna komisija in izvršni odbor delata v skladu s samoupravnim sporazumom in družbenim dogovorom o štipendiranju ter v skladu s pravili za delo skupnih komisij, kjer so med drugim navedene pristojnosti posameznih organov in predsednika izvršnega odbora. Skupna komisija je že izvolila samoupravno razsodišče za ugotavljanje kršitve samoupravnega sporazuma o štipendiranju. Z območja občine Hrastnik prejema štipendijo TITOVEGA SKLADA 7 štipendistov. Za dodeljevanje Titove štipendije je neposredna predlagateljica skupna komisija. Iz dosejanega dela se ugotavlja, da je vsako leto poglavitna težava v tem, da ni ustreznih predlogov iz TOZD za dodelitev Titove štipendije mladim delavcem.

Na podlagi poročila in razprave smo ugotovili, da smo tudi v občini Hrastnik imeli precej težav in problemov na področju štipendiranja. Da bi v bodoče bilo teh problemov čim manj ter da bi štipendiranje doseglo namen, kot smo se v republiki in občini samoupravno dogovorili realizirati sklepe, je bilo v razpravi predlagano:

— vsi podpisniki samoupravnega sporazuma o štipendiranju v občini naj še dosledneje uresničujejo določbe tega dogovora, predvsem pa:

— redno mesečno naj bi nakazovali dogovorjenih 0,5 % od bruto osebnih dohodkov v združena sredstva za štipendiranje v občini Hrastnik,

— nepreklicno do 30. 4. vsakega leta javno razpisati štipendije v (Nadaljevanje na 11. strani)

Varno delo in odgovornost

(Nadaljevanje s 8. strani)

1. Služba varstva pri delu v OZD Steklarna Hrastnik po svoji službeni dolžnosti tudi naprej vodi vse odnose z vsemi republiški in medobčinskimi inšpekcijskimi službami, katere prihajajo v kontakt s proizvodnimi problemi na področju varstva pri delu v OZD Steklarna Hrastnik.

2. V zvezi problematike obrata zmesarne in izvršnih odločb republiške inšpekcije dela se predlaga in zadoljuje razvojni sektor, da preveri celotno stanje opreme obrata ter na osnovi istega izdela sanacijski program ureditev v ustreznimi predlogi finančnih sredstev do 28. 2. 1977.

3. Določeni prostor v zmesarni kjer se vlagajo kemikalije za steklo, se ponovno v ustrežno institucijo — zavod oceni ter posname s tehniko merjenja določene vzorce v oзраčju ter na osnovi analize ugotovi kje in pri katerih surovinah je presežen MDK na tem delovnem mestu.

4. Vsa delovna mesta za katera poseduje služba varstva pri delu negativne mikroklimatske rezultate se mora strokovno preveriti ter urediti tako, da ne bodo povzročale onečiščenja delovnih prostorov.

5. Zdravniške preglede v medicini dela Hrastnik se izgotovi do 15. 1. 1977 ter se rezultati pošljejo nadzornemu organu republiške inšpekcije dela v nadaljnjo obravnavo.

6. V kolikor bi nastopili strokovni problemi pri reševanju problemov v pripravi surovin — zmesarna, naj se strokovne službe oziroma vodja TOZD I. poveže z zunanjimi sodelavci, ki so znani na tem področju.

7. Čiščenje in vzdrževanje zmesarne se mora opravljati dnevno za kar odgovarja vodja tega delovnega obrata.

8. Delavci v zmesarni morajo dokončne tehnične sanacije zmesarne uporabljati razpoložljiva zaščitna sredstva — respiratorje, tako, da so zavarovani pred zapašenostjo delovnega okolja.

9. Vodstvo zmesarne mora izdelati navodila o prvi pomoči delavcem, ki delajo z nevarnimi — strupenimi kemikalijami.

10. Razvojni sektor in komercialni sektor se zadoljuje, da se v čim krajšem času uredi način nakladanja gotovih izdelkov na nepokritem dvoriščnem prostoru tovarne.

11. Vodja in izmenovodja na kontroli odgovarjajo za nemoteno uporabo transportnih poti v predpisani širini po celotni dolžini transporta od TOZD I. in TOZD II. Namreč zaradi založenosti ter določenega nereda ob koncih hladilnih peči nastajajo zastoji voznikov viličarjev, ki ne morejo zaradi zasedenih transportnih poti dovolj hitro odvažati gotovih izdelkov, obenem pa ogrožajo z svojim načinom vožnje varnost tamkajšnjih delavcev. Sporazumno z kontrolo — vodstvom mora skladiščna služba ter komercialni sektor urediti to vprašanje.

12. V TOZD I. ne smejo biti zaposleni na delovnih mestih stiskalcev modelov delavci mlajši od 18 let.

13. V TOZD I. na delovnem mestu tehtalca kemikalij in stiskalca modela pri ročni izdelavi stekla se opravijo ponovne meritve mikroklimatske.

14. TOZD III. je dolžan redno vzdrževati po pripravljenem programu ventilacijske naprave v dekorirnici.

15. Vsi TOZD v OZD, ki imajo delovne priprave in naprave na mehanizirani pogon morajo preveriti ustrezne dokumente ter uskladiti način preizkušanja in sposobnost delovanja teh naprav v skladu s predpisi Uradni list SRS 18/67.

16. Filtrirne naprave v zmesarni je potrebno pregledati, za kar se zadoljuje dipl. ing. Djakonovič Ivan, Kobal Anton in ing. Guzaj Jože.

17. Delovna organizacija mora preveriti ustrezne akte v zvezi pooblaščenih oseb v TOZD.

Vodja službe varstva pri delu ing. Šurina Ivan

Člani Zveze borcev spodnjega Hrastnika pred novimi nalogami

Na zadnjem sestanku pred pripravami na letne konference članstva Zveze borcev NOV — spodnjega dela Hrastnika je bilo ocenjeno, da je bila aktivnost članov, predvsem odbora, tudi v letu 1976 zelo dobra.

Realizirali so vse naloge, ki so bile sprejete na delovni konferenci članstva Zveze borcev spomladi 1976. leta. Predvsem so posvetili vso skrb pomoči socialno ogroženim članom. V tem pogledu so dali več predlogov za dodelitev občasnih priznavalnih ob prazniku — dnevu borcev in dnevu republike. Obiskali so člane zveze borcev v bolnici in na domu. Ob tej priliki so člane tudi skromno obdarili. Članstvo je aktivno sodelovalo pri izvedbi akcij, kot odkritje spomenika na Kovku in Vrheh s patroljami, ki so imele namen, da s tem sodelovanjem obujajo tradicije NOB.

Odbor in več članov se je udeležilo tovariškega srečanja s pobrateno organizacijo Zveze borcev v Dolenjskih toplicah. Ob tej priložnosti so člani aktivno sodelovali pri športnih srečanjih v streljanju in kegljanju. Aktivno je bilo sodelovanje pri organizaciji izvedbe kurirčkove pošte in pohoda po poteh revolucije. Uspešno so organizirali komemoracijo pred spomenikom padlih Hrastničanov. Organiziran je bil izlet na Sutjesko. Vsi člani so bili zadovoljni in si žele še takšnih srečanj.

V letu 1976 je bilo storjeno vse, da bi rešili stanovanjske proble-

me in probleme ureditve pokojnin za nekaj naših članov.

Za preventivno zdravljenje borcev je bilo vloženi največ sredstev, predvsem iz sklada, ki je organiziran pri Združenju zveze borcev Hrastnik. V zdravilišču so bili 4 člani na 10-dnevnem preventivnem zdravljenju pa 15 članov. Poleg tega so bili na zdravljenju še člani iz steklarne in kemične tovarne. To zdravljenje so jim omogočili posamezni kolektivi.

Program dela organizacije ZB NOV je tudi v letu 1977 zelo obširen, predvsem glede na to, ker so predvidena večja srečanja in proslave, ki sovpadajo z obletnico 40 let ZKJ in 40. obletnico vodstva tov. TITA na čelu komunistične partije Jugoslavije. Predvideno je odkritje spominske plošče padlim borcem v Krnicah in večja proslava aktivistov v Rečici. Skušali bomo organizirati srečanje borcev iz Dolenjskih toplic v Hrastniku, tako da bi vključili eno od kulturnih skupin v občinski program za občinski praznik Hrastnika.

Vso skrb bo organizacija posvetila obrambnim sposobnostim s tem, da bo vključila in organe narodne zaščite kar največ članov zveze borcev. Poleg tega bodo člani aktivno sodelovali pri praznovanju dneva JLA s posameznimi športnimi ekipami.

Organizacija zveze borcev podpira predlog krajevne skupnosti spodnjega dela Hrastnika, da se v letošnjem letu zagotovijo fi-

nančna sredstva za adaptacijo stavbe, v kateri ima svoje prostore KS, s tem, da se uredi dvorana (manjša) za posamezne sestanke političnih organizacij, kajti zelo žalostno je, da v spodnjem Hrastniku ni prostora, kjer bi se lahko sestajali vsaj odbori društev.

Tudi v letošnjem letu bo organizacija posvetila vso skrb in pozornost zdravljenju borcev. Za svoje člane pa bo organizirala izlet po poteh NOB na Štajerskem.

Krajevna organizacija zveze borcev se zahvaljuje kolektivu

kemične tovarne za znatno finančno pomoč, poleg tega pa tudi kolektivu steklarne za simbolično pomoč, ker vemo, v kakšnih težavah se kolektiv steklarne sedaj nahaja. Želimo si, da bi nas kolektivi še nadalje finančno podpirali, ker se borci NOB iz leta v leto starajo, obolevajo za različnimi boleznimi; za zdravljenje in pomoč potrebujemo finančna sredstva, ki pa jih organizacija ZB drugje ne more dobiti.

Hvala za razumevanje!

Rigo

In memoriam Jože Grum

Boleče je med nami odjeknila vest o smrti našega sodelavca in prijatelja Jožeta Gruma.

Kdo neki bi mogel verjeti, da je bilo naše srečanje z njim zadnje prav tistega četrtekovega popoldne, ko smo si pri menjavi izmene segali v roke z vsemi najlepšimi in najtoplejšimi željami za novo 1977. leto. Bil je nasmejan, veselo razpoložen kot človek, ki se ponovno rodi in ki od življenja še mnogo pričakuje. In ne zaman.

Jože se je rodil 25. aprila 1928 v Hrastniku kot otrok veččlanske delavske steklarne družine. Šel je po stopinjah svojih staršev ter se zelo mlad zaposlil v Steklarni. Vojna vihra ga je pritegnila vase, tako da je na pomlad 1943 vstopil v vrste borcev NOV. Več kot dve leti je bil v 9. brigadi 23.

udarne divizije. Ko se je vrnil domov, se je ponovno zaposlil v steklarni.

Kot izredno marljiv in sposoben je naglo napredoval. Lahko rečemo, da zanj ni bilo tajnosti v steklarskem poklicu. Znal je vse, delal je lahko vse. Prišla pa so zanj leta dokaj razgibanega življenja. Precej časa je minilo, da je v borbi notranjih trenj in premikov zmagal njegov pravi jaz. Pepi se je vrnil med nas, prepričan, da nadaljuje tam, kjer je nepričakovano končal. Čeprav je bil v začetku leta 1975 s strani zdravnikov ocenjen kot invalid III. stopnje, pa mu to nikakor ni vzelo volje in življenjskega elana. Postal je drug človek, tak, kakršnega smo poznali pred mnogimi leti, kakršnega smo si želeli mi in družina. Usoda pa je mislila drugače. Življenje je z njim postopalo še naprej okrutno in neprijetno. Pred kratkim sta se z ženo preselila v novo stanovanje. To naj bi postal njegov topel dom, kjer bi v miru živel ob ženi in vnučku, ki mu je pomenil vse. Toda želja je ostala le želja.

Ko je vstopil tistega četrtega v tovarno ni ne on, kot ne mi vsi, mislil, da se po isti poti in na enak način ne bo vrnil nikoli več. Na svojem delovnem mestu, v času malice je klonil k večnemu počitku. Dolško pokopališče mu je zamenjalo tako ljubljene in topli dom. Sanje, in ne samo njegove, so se tisti trenutek razblinile v nič.

Smrt ne pozna izbire, življenje ne priznava porazov. Pepi je odšel kot človek, v katerem je ostalo še toliko nedorečenega. In prav takega se bomo spominjali ob želji, da počiva v miru in objemu domače grude.

Naši štipendisti in učenci na skupnem sestanku

Ob zaključku polletja na različnih šolah je bilo srečanje naših štipendistov in učencev po pogodbi. Namen srečanja je bil, seznaniti se med seboj, predstavitev kolektiva, pogovor o problematiki štipendiranja in nagrajevanja in pregled učnih uspehov.

Prisotni so z zanimanjem sledili razlagi o ekonomskem stanju podjetja, o vzrokih, ki so pripeljali podjetje v nezavidni položaj. V grobem jim je bil prikazan tudi sanacijski program, s katerim bomo poskušali doseči zopet pozitivne poslovne uspehe.

Problematika štipendiranja oziroma neredno nakazovanje štipendij v našem primeru ni vprašljivo, vendar je pogovor tekel tudi v zvezi s tem po dokaj obširni razlagi tov. Viljema Zaletela, predsednika občinske konference ZSMS. Poudaril je, da so nastale vrzeli za redno prejemanje štipendij predvsem zaradi neupoštevanja dogovora podpisnikov samoupravnega sporazuma, ker leti neredno nakazujejo dogovorjena sredstva. Nespoštovanje samoupravnega dogovora je pripeljalo do selekcije med upravičenci glede na priporočilo Izvršnega sveta skupščine občine Hrastnik, ki je obravnaval tozadevno problematiko že v mesecu septembru preteklega leta. Znano pa je, da je bilo v zadnjem obdobju vrsto dogovorov in konkretno prevzetih stališč s tega področja v naših družbenopolitičnih organizacijah na republiški ravni.

Učni uspehi naših štipendistov so več kot zadovoljivi, upamo, da bodo uspehi tudi ob koncu šolskega leta takšni, pri nekaterih pa še boljši. Učni uspehi pri učencih se pa po uspehu bistveno razlikujejo. V posameznih letnikih so bili doseženi naslednji uspehi. V prvem letniku so dosegli 4 učenci dober in 4 nezadosten uspeh, v drugem letniku je eden odličen, pet dobrih, eden zadosten in eden nezadosten. V tretjem letniku pa so dosegli štirje dober in trije nezadosten uspeh. Ob polletni redovalni konferenci je bil zaradi neupravičenih izostankov in neprimerne vedenja izključen iz šole Vodep Silvo. Javno pohvalo za prizadevnost pri učnji in praktičnem delu pa je dobil učenec Seničar Franci, učenec drugega letnika.

Za povzetek naj velja pravilo, da brez truda ob knjigi ni uspeha. Tisti učenci, ki imajo negativno oceno, bodo morali bolj krepko poprijeti, starši posvetiti več pozornosti svojim otrokom, strokovne službe pa kot doslej mesečno zasledovati posameznike.

Podpisniki pogodb se moramo zavedati, da prav iz teh izhajajo obojestranske obveznosti, podjetje jih je doslej v celoti izpolnjevalo.

Obiskovalci šol pa bodo to izpolnili s pozitivnimi učnimi uspehi.

Alojz Janežič

OBVESTILO

Občane Hrastnika obveščamo, da Ljudska knjižnica Hrastnik v prihodnje deluje:

Matična knjižnica v prostorih bivšega konzuma, sedaj Naselje Aleša Kaple 6, vsak ponedeljek, sredo in petek od 13. do 18. ure in vsak torek, četrtek in soboto od 8. do 13. ure.

Knjižnica poleg ambulante v Steklarni je odprta vsak ponedeljek od 15. do 18. ure.

Knjižnica v prostorih kluba Svobode Dol pa je odprta vsako sredo od 16. do 18. ure.

Kulturna skupnost Hrastnik

ŠPORT

Memorial komisarja Rajka

Pod pokroviteljstvom občinskega odbora ZB in v organizaciji NTK »Kemičar« je bilo v soboto dne 22. 1. 1977 v prostorih telovadnice osnovne šole na Logu odprto republiško prvenstvo v namiznem tenisu za posameznike — 17. tradicionalni memorial komisarja Rajka.

Glavne karakteristike tokratnega tekmovanja so nedvomno rekordna udeležba, številna preseženja in pa odlična organizacija.

Blizu 200 igralcev in igralk iz vse Slovenije se je potegovalo za spominske pokale komisarja Rajka in za nove točke, ki štejejo v končnem izkupičku za rangiranje najboljših v republiki. Vabilu organizatorjev se iz doslej neznanih vzrokov niso odzvali le Mariborčani. Iz upravičenih razlogov pa sta manjkala tudi dva zmagovalca lanskega turnirja v članskih konkurencah, Eva Jelerjeva in Edvard Vecko.

Kljub vsemu pa je bil turnir izredno kvaliteten in nadvse zanimiv. Ni manjkalo tudi cele vrste preseženj. Kako si sicer razlagati, da je znana Langerholc (Olimpija) izpadla že v prvem kolu od skoraj povsem neznane Štrumljeve iz Jesenice. Preseneča tudi zelo slaba uvrstitev igralcev Olimpije, zlasti bratov Rak in pa Vinčeca. Slednjega je v četrt finalu povsem nadigral domači veterani Vili Ojsteršek. Ni manjkalo tudi prijetnih preseženj. Mednje sodi poleg Ojsterške vsekakor tudi član ekipe Murske Sobote Branko Benko, ki je kar po vrsti premagoval favorite in je šele v polfinalu klonil proti razpoložnemu in nadvse borbenemu Ojsterški. Domačini imajo več razlogov za zadovoljstvo. Poleg odlične organizacije, za katero so prejeli vsa priznanja vseh nastopajočih, kot tudi delegata namiznoteniške zveze Slovenije tovariša Matjaža Udrija, so dosegli tudi dokaj nepričakovan tekmovalni uspeh. Poleg že omenjenega Vilija Ojsterške ne gre prezreti izrednih dosežkov v mladinski konkurenci, kjer se je med 8 prvouvrščenih plasirala kar trojica domačinov. Poleg zmagovalca, nadarjenega in nadvse perspektivnega Jožeta Urha, še Darijan Vizjak in Igor Markovič.

REZULTATI

Mladinke — četrtfinale

Čadež (Olimp.) : Šavl (Fuž.) 2:0, Ojsteršek A. (Kem.) : Logar (Fuž.) 1:2, Horvat (Fuž.) : Pančun (Olimp.) 2:0, Ačko (Fuž.) : Štrubelj (Jesenice) 2:0.

Mladinci — četrtfinale

Markovič (Kem.) : Urh (Kem.) 0:2, Šater (Fuž.) : Vizjak (Kem.) 0:2, Šercer (Olimp.) : J. Stegar (Lj.) 1:2, M. Strgar (Olimp.) : Bukovič (Olimp.) 0:2.

Polfinale

Čadež : Logar 1:2, Ačko : Horvat 2:1.

Finale

Ačko : Logar 2:0.

Polfinale

Urh : Vizjak 2:0, Bukvič : J. Strgar 2:0.

Finale

Urh : Bukvič 2:1.

Članice četrtfinale

Verstovšek (Olimp.) : Logar (F) 2:0, Čadež (O) : Ačko (F) 1:2, Režonja (F) : Štrubelj (Jes.) 2:0, Nišavič (O) : Horvat (F) 2:1.

Polfinale

Verstovšek : Ačko 2:0, Nišavič : Režonja 2:0.

Finale

Verstovšek : Nišavič 2:0.

Člani četrtfinale

V. Rak (O) 2 Bukvič (O) 2:1, Koman (Il.) : Nišavič (Ilč) 2:0, B. Rak (O) : Benko (M. S.) 0:1, Vinčec (O) : Ojsteršek (Kem.) 0:2.

Polfinale

Koman : V. Rak 2:0, Benko : Ojsteršek 1:2.

Finale

Koman : Ojsteršek 2:0.

Prvouvrščeni v posameznih disciplinah so poleg spominskih pokalov in priznanj prejeli tudi praktična darila, katera so prispevale hrastniške OZD zlasti TKI, Sijaj, STP in Steklarna.

TRADICIONALNO TEKMOVANJE STRELCEV

9. 1. 1977 je bilo na strelišču S. D. Rudnik tradicionalno tekmovanje s serijsko zračno puško za prehodni pokal narodnega heroja Rajka. Tekmovanja se je udeležilo osem ekip, zmagali pa so strelci S. D. Steklar.

Rezultati ekipno:

	krogov
1. Steklar Hrastnik	1060
3. Rudnik Hrastnik	1032
2. Postojna — Postojna	1036

Med posamezniki pa je v močni konkurenci z majhno prednostjo pred ostalimi zmagal Nadoh (Postojna).

Rezultati posamezno:

	krogov
1. Nadoh — Postojna	270
2. Šafarič — Okrogar Skvarca	269
3. Delpin — Steklar	268

16. 1. 1977 pa se je na istem strelišču vršilo tradicionalno tekmovanje za prehodno rudarsko svetilko, na katerem so sodelovale ekipe iz Zasavja, zmagali pa so strelci S. D. Steklar.

Rezultati ekipno:

	krogov
1. Steklar — Hrastnik	1060
2. Rudnik — Hrastnik	1032
3. Alojz Hohkraj — Trbovlje	1024

Med posamezniki:

	krogov
1. Vavtar Jože II — rudnik	272
2. Delpin — Steklar	270
3. Kolar — Steklar	268

Depln Ivo

Več pozornosti ideološko-politični vzgoji

IZ DELA ODBORA ZRVS OBČINE HRASTNIK

Tovariš Tito je ob neki priložnosti dejal: »Obnašati in živeti moramo tako, kot da vojne ne bo nikoli, vendar moramo biti pripravljeni in usposobljeni tako, kot da bo le-ta izbruhnila jutri.« Tako se obnašamo, tako živimo. Skrb za vsenarodno obrambno usposobljenost pa je na dnevnem redu sestavni del našega vsakdana.

Na ravni občine skrbi za strokovno usposobljenost in razvoj ter napredek našega obrambnega sistema, predvsem rezervnega starešinskega kadra, občinski odbor ZRVS. Prav o delu tega odbora, o njegovem stalnem naporu in skrbi kot tudi o njegovih nalogah, želimo tokrat spregovoriti nekoliko več. Delo odbora je sestavljeno in programirano tako, da se njegov program usklajuje z delom in programom republiškega odbora ZRVS.

Rezultati realiziranega dela programa za preteklo leto so vsekakor zavirljivi. Prav pa je, da že uvodoma omenimo, da so realizirani s skupnimi močmi vseh angažiranih dejavnikov, zlasti še družbenopolitičnih organizacij in drugih dejavnikov.

Program je tako kot že vrsto let nazaj dokaj obširen in strokovno zahteven. Glavni poudarek pa sloni na strokovnem usposabljanju in idejnopolitični vzgoji starešinskega kadra.

Zlasti rezultati iz prvega dela programa, to je strokovni usposobljenosti starešinskega kadra, so iz leta v leto vse boljši. Nema lo zaslug za takšne uspehe pa gre poleg dobre organizacije pripisati tudi globoki moralnopolitični zavesti vsakega posameznika — starešine. Da je temu tako, nedvomno najbolj zgovorno govori podatek, da je udeležba na vseh predavanjih kot tudi praktično orientacijskih pohodih ter drugih aktivnosti vedno nad 90-odstotna. Odbor neopravičenih primerov izostanka skoraj ne pozna.

V letu 1976 je bilo organiziranih več strokovnih predavanj iz

različnih tem. Uspešno je bila izvedena praktična vaja, na kateri so poleg starešinskega kadra sodelovali pripadniki TO, CZ in ostali. Za starešinski kader je bil organiziran taktično orientacijski pohod ponoči. Starešinam je bilo omogočena vadba in streljanju z različnim strelnim orožjem. Starešine so opravili redne letne testne izpite.

Ekipe ZRVS občine so sodelovale na republiški taktično-orientacijski vaji, kjer so zlasti v razredu mlajših starešin dosegle odlične rezultate.

Odbor je aktivno sodeloval pri organizaciji in izvedbi prireditvev v počastitev občinskega praznika in dneva borcev na 29. novembra — dneva republike. Svojo aktivnost je izkazal tudi pri organizaciji osrednje proslave JLA, ki je bila preteklo leto zares na višini.

To je le nekaj iz programa dela odbora ZRVS za preteklo leto. Poleg tega pa opravlja odbor še nekatere skupne naloge prek celega leta. Tako ne gre prezreti njegove angažiranosti pri kadrovanju obveznikov (mladine za vojaške šole).

Kljub vsem tem nalogam in programu je glavni poudarek programa za leto 1977 na idejnopolitični vzgoji starešinskega kadra. V članstvu ZRVS občine je bilo preteklo leto vpisanih 367 starešin. Od tega je 170 članov ZK; pri čemer je treba omeniti, da je bilo v teku leta 1976 na novo sprejetih v članstvo ZK 7 starešin. Prav tako ne gre prezreti podatka, da je vseh 367 članov naročnikov osrednje republiške vojaško strokovne revije »Naša obramba«.

Kljub uspehom pa ostaja dovolj nalog in dela. Svet, v katerem živimo, zlasti razvoj dogodkov okrog nas, nam nalaga vsakodnevno skrb. Čeprav si miru želimo iz vsega srca in temu primerno usklajujemo tudi našo zunanjo in notranjo politiko pa je naš osnovni cilj še vedno: krepiti lastne obrambne sposobnosti.

J. P.

Problematika štipendiranja v občini Hrastnik

(Nadaljevanje s 9. strani)

skladu z realnimi kadrovskimi potrebami (pri tem upoštevati tudi dolgoročne potrebe),

— dajalci kadrovskih štipendij so se pri dodeljevanju štipendij dolžni ravnati po samoupravnem sporazumu (višja ali nižja štipendija pomeni kršitev samoupravnega sporazuma),

— nujno je potrebno več sodelovanja med kadrovskimi službami v OZD in strokovno službo skupnosti za zaposlovanje, ki hkrati opravlja naloge s področja poklicnega usmerjanja in štipendiranja,

— osnovne organizacije sindikatov morajo organizirati razpra-

ve v svojih sredinah in seznaniti člane kolektiva s problematiko štipendiranja,

— ugotoviti, koliko sredstev se dejansko porabi v podjetjih za štipendiranje in kadrovanje, kako so se trošila sredstva, ker sindikalna lista predvideva odvajanje 1% sredstev za kadrovanje,

— izdelati srednjeročne in dolgoročne plane potrebe strokovnih kadrov, tudi kadrov za neposredno proizvodnjo,

— delovne organizacije so dolžne, da seznanijo vse zaposlene s problemi, ki nastajajo zaradi neizvrševanja obveznosti do štipendijske politike.

Rigo

